

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Sefer 'En Ya'aqov

agadot Bavli vi-Yerushalmi 'im perushe ve-ha-ḥidushim she-ba'u bo
ke-khol asher nidpesu kamah pa'amim : u-ve-tosefet ma'alot rabim

Ibn-Ḥaviv, Ya'aqov Ben-Shelomoh

המלש ןב בקעי, ביבח-ןבא

[Kaliningrad?], [1860?]

נטק דעומ

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9313

קול גברא במתא ואתתא בדברא והוא דאמר הן
הן והוא דאמר לאו לאו. וא"ר שפטיה א"ר יוחנן
הקורא בלא נעימה ושונה בלא זמרה עליו הכתוב
אומר * וגם אני נתתי להם חקים לא טובים
ימשפטים לא יחיו בהם. מתקיף לה (רב משרשיא)
[אביי] משום דלא ידע לבסומי קליה כתיב ביה
ימשפטי לא יחיו בהם. אלא (אמר) רב [בדרב] משרשי
[דאמר] ב' (תלמידים) [ת"ח] שיושבים בעיר אחת ואין
נוחין זה לזה בהלכה עליהם הכתוב אומר * ומשפטים
לא יחיו בהם. [וידבר משה את מועדי ה' אל
בני ישראל מצותן שיהיו קורין אותן כאו"א בזמנו:]

יחזקאל כ
יכתבו
בתוספות
שהיה
דרכן לשנו'
הושבה
בחדש
לפי שהיו
שוכן
אותה על
פה וע"י

הומר
זכרה
שם
ויקרא כג

מועד קטן פרק ראשון בזשקין

פיסקא ומציינין על הקברות במועד אר"ש בן פוי א
רמו לציון קברות מן התורה מנין שנא' ה
וראה עצם אדם ובנה אצלו ציון א"ל רבינ' לרב אשי יחזקאל
קול גברא במתא וקול אתתא בדברא קול שאינו מלוי הוא ונת
קול נא אליו: והוא דאמר הן הן והוא דאמר לאו לאו שכל
לומר ז"ס (ואין בו משום לא תכנסו): נעימה כגון טעמי המקראו:
מציינין על הקברות שבושין סימכין על הקברות צמיד וכו'
כדי שלא ילכו אוכלי תרומה לשם: וראה עצם אדם
ובנה אצלו ציון יחזקאל היה מתכנא על העמיד לנא שיעשו

למ

הוא א"ל: פסקא וי"ל רבא י"א: וי"ל וי"ל וי"ל וי"ל

הא מקמי דלית יחזקאל (מנא לן) [מאן אמר] ולטעמיה
הא דאמי רב חסד דבר זה מתור' משה לא למדנו
יחזקאל עד שבא יחזקאל בן בוזי ולמדנו * כל בן נכר ערל לב
וערל בשר לא יבא אל מקדשי הא מקמי דל תי יחזקאל
(מנא לן) [מאן אמר] אלא גמרא גמירי לה ואתא
יחזקאל ואסמכיה אקרא ה' נ גמרא גמירי לה ואתא
ויקרא יג יחזקאל ואסמכיה אקרא ר' אבהו אמר מהב' * וטמא
טמא יקרא טומאה קוראה ואומרת לו פרוש וכן
א"ר עוזיאל בר ברבי דרבי עוזיאל (משמי') רבה
טומאה קוראה לו ואומרת לו פרוש והאי להכי הוא
דאתא האי מיבעי ליה לגופי' דתניא וטמא טמא
יקרא צריך להודיע צערו לרבי ורבים יבקשו עליו
* כי כוננו רחמים (וכן מי שאירע בו דבר צריך להודיע לרבים
ורבים יבקשו עליו רחמים) א"כ לכתוב וטמא יקרא
מאי וממא טמא יקרא ש"מ טומא' קוראה לו
שס יט ואומרת לו פרוש אביי אמר [מהכא] * ולפני עור לא תתן
ישראל ליוכיץ על עצמות הסגרים המושלכ' צאללס ורעו הוא
שלא צא הכתוב [אלא] להזהיר לומר שיהא אדם עוש' ליון
אינו (דמאוס היסט אין לריך לליון): (כל בן נכר ערל לב
כדש"י שכתברו מעשיו לאביו שנשמים שנעשה ערל לב ועובד ע"ו
כדמפרש נפ"נ דמכור' וכהן) ערל בשר שמתו אסיו מקמת
מילה ולא רבו למולו שיראים פן ימות גם הוא כאסיו לא
יבא אל מקדשי לשרתני אסורין בעבודה: גמירי לה
מסיכי: טמא יקרא רעו שטומאה קוראה הפרש ולא תבא
הלום ואיו זו ליון: אביי אמר ליון מהכא: לא תתן

מכ
(ר'
מכ
זה
מר
רב
למ
אלו
ורו
אר
ר'
מק
מכ
צאו
דרק
דכס
שלה
ושח
באי
מלו
ושח
לא
מק

משקין פ"ק ראשון מועד קטן דסא

מכשול רב פפא אמר *ואמר סולו סולו פנו דרך. ישעיה כו
 (ר) חנינא [חיננא] (בריה דרב אידי) אמר *הרימו סס"ב
 מכשול מדרך עמי ר' יהושע בריה דרב אידי אמ' 99
 *והודעת להם את הדרך ילכו בה ואת המעשה. שמות יח
 מר זוטרא אמר *והזרתם את בני ישראל מטמאתם ויקרא טו
 רב אשי אמר *ושמרת' את משמרת' עשו משמר' ס"ח יח
 למשמרת' רבינא אמר *ושם דרך אראנו בישע תליס כ
 אלהים. אריב"ל כל השם אורחותיו (בעוה"ז) זוכה
 ורואה בישועתו של הקב"ה שנאמר ושם דרך
 אראנו בישע אלהים אל תקרי ושם אלא ושם. י"א
 ר' ינאי הוה ליה ההוא תלמידא דכולי שתא הוה
 מקשי ליה ובשבתא דריגלא לא מקשי ליה *קרי סס
 עליה ושם דרך אראנו בישע אלהים: ע"ב

מכשול עשו ליון [על הטומאה שלא יהו] (שלא יכשלו בני אדם
 באותה טומאה ויהיו) ככשלים זה נושאי תרומה וטהרות: פנו
 דרך עשו דרך סנוי ללכת בו: והזרתם הפרטס (כלקד וקדטעמי'
 דכפשי' קאמר): משמרת היינו תרומה דכתיב משמרת תרומתי
 שלריכה שמור מטומאה: עשו לה משמרת ליון שלא תטמא:
 ושם דרך (מזוס דרך אראנו שעושה ליון) [שעושין סימן
 באיזה דרך ילכו]: השם אורחותיו (מזה ו') מקשנ הפסד
 מלוב כנגד שכרה [ושכר ענייה כנגד הפסדה]: אל תקרי
 ושם בשמאל אלא ושם בניין [כמו שמיין]: בשבתא דריגלא
 לא הוה מקשי ליה מזוס דאמו כולי עלמא לסירקא ואי
 מקשי ולא הוה מלי לפרוקיה הוה מקסיף: קרי עליה ושם דרך

ו[ואיבעי] אימא הא אמרן אין מרחיקין ציון ממקו
 טומאה שלא להפסיד א"י רבי יהודה
 אומר עד שיהא שם זקן או תלמיד לפי שאין הכל
 בקיאות בדבר] אמ' אביי ש"מ צורבא מרבנן דאיכא
 במתא כל מילי דמתא עליה רמיא:

מתני' צדין את האישות ואת העכברים משדה
 האילן ומשדה הלבן כדרכו במועד ובשביעית
 זכו: גמ' מאי אישות אמר רב יהודה בריה שאין
 לה עינים אמר רבא בר ישמעאל ואיתמא רב
 תלי' כח יומר בר שלמיה מאי קראה * כמו שבלול חמס
 יהלוך נפל אשת בל חזו שמש:

חולא יספידנו קודם הרגל שלשים יום. מ"ש ל'
 יום אמר רב כהנא אמר רב יהודה אמר

שמעון בשעו' אחיו מהן [להקשו] ואיזה מהן] שלא להקשו:
 [הא אמרן אין מרחיקים וכיון שסמוך לאילנות הליון ודאי
 טומאה בין האילנות היא וכפרש בשביל האילנות]: כל מילי
 דמתא עליה רמיא דתלמיד בקי הוא:

צדין האישות בשדה האילן במועד מפני שמפסידין זו: כדרכו
 שאין לריך לשטת בלידה: ובשביעית אע"ג דמתקן השדה:
 בריה שאין לה עינים ומופר בקרקט: מאי קראה דאיסו' בריה
 שאין לה עיני': דכתיב כמו שבלול חמס יהלוך שבלול שקורין
 לימלו"ן חמס יהלוך כלו' כשיוכל קוץ מנרתיקו רירו' כופלת ממנו
 עד שהוא כחוס ומת: נפל אשת בל חזו שמש כלו' כך אישות
 כופלת מתחוס לארץ ומתים דלא קזו שמש:

משקין פרק ראשון מועד קטן רסב

רב מעשה באדם אחד שכינס מעות לעלות לרגל
ובא ספרן ועמד על פתח ביתו ונטלתן אשתו ונתנתן
לו ונמנע ולא עלה באותה שעה אמרו לא יעורר
על מתו ולא יספידנו קודם לרגל ל' יום ושמואל
אמר *לפי שאין המת משתכח מן הלב ל' יום ^{סס}
מאי בנייהו א"ב דקא עביד בחנם: ^{ע"ב}

מתני' אין נושאים נשים במועד לא בתולות ולא ^{סס}
אלמנו' ולא מיבמין מפני ששמחה היא לו
אבל מחזיר הוא את גרושתו: גמ' וכי שמחה היא
לו מאי הוה א"ר יהודה אמר שמואל וכן א"ר
אלעזר אמ' רב אושעיא ואמרי לה [א"ר אלעזר]
א"ר חנינא לפי שאין מערבין שמחה בשמחה רבה
בר (רב) הונא אמר מפני שמניח שמחת הרגל ועוסק
בשמחת אשתו א"ל אביי לרב יוסף הא דרבה

מעשה וכו' כלו' שהיו לו מעות מזומכים לצורך לעלות לרגל
וכתבתן אשתו לספדכי' וכמעט מלעלו' לרגל: לפי שאין
המת משתכח מן הלב ל' יום [כלו' כיון דמת אין משתכח מן
הלב שלשים יום] אי מספידו פקוה מל' יום לפני הרגל אתי
למספד ברגל דעדיין לא שכחו: דעביד בחנם מ"ד מאוס מעות
זוימן לרגל כיון דספדן עביד בקנס ספיר דמי ומ"ד לפי שאין
המת משתכח מן הלב ל' יום בקנס כמי אסור: ^{סס}
מפני ששמחה היא לו בגמ' מפרש: מחזיר גרושתו דאיכה
שמחה כ"כ: מאי הוי וכי שמחה אסורה בי"ט: אין מערבין
שמחה בשמחה כלו' בעינן דלישמך בשמחה מועד לקודיה:

בר (רב) הונא דרב הוא דא"ר דניאל בר קמיני
 אמר רב מנין שאין נושאין נשים במועד שנאמ'
 *ושמחת בחגך בחגך ולא באשחך עולא אמר מפני
 הסורה ר' יצחק נפחא אמר מפני בטול פריה ורביה:
 ב ודאין מערבין שמחה בשמחה מנא לן דכתיב
 *ויעש שלמה בעת ההיא את החג וכל ישראל
 עמו [קהל גדול מלבוא המת עד נחל מצרים לפני
 ה' אלהינו שבעת ימים ושבעת ימים ארבעה עשר
 יום] ואם איתא דמערבין שמחה בשמחה איבעי
 לוי למינטר עד החג ומעבר ד' להכא ולהכא ודילמא
 מינטר לא נטרינן עד החג והיכא דאיתרמי עבדינן
 איבעי ליה ל' שיורי פורתא שיורי בנין הבית
 מפני הטורה לטרוק לכורך כישואין וטרמא במועד אסור: משום
 בטול פ"ו דאי שרו כישואין צי"ט אין אדם נושא אשה כל
 השנה כולה אלא קמתין עד המועד שיהא עושה סעודה אסת
 למועד ולכשואין:

דברי' טו
 ט
 ח"ט

ע' נגח' שבעה ימים לקנכות הבית כשכנה שלמה בית המקדש ואח"כ ז'
 ומחלץ ימ' לקג הסוכות כדאמרי' בסמוך: ודילמא מנטר לא
 נטרינן וכו' אמרו במשכ' אין נושאין נשים במועד ושמואל כתן
 טעם לדבר לפי שאין מערבין שמחה בשמחה והביא ראיה מקנכות
 הבית ועל זה הקשה המקשה ודילמא לא כטרינן לקנכות הבית
 עד הרגל משום שכי' והיכ' דאיתרמי עבדינן כלו' אי הוה מתרמי
 יום השלמת בכין סמוך לקג מערבין שמחה בשמחה: דאי בעי
 ליה לשלמה לשהויי פורתא בכין עד סמוך לקג כי היכי דכעביד

ע' נגח'
 ומחלץ
 דברי'
 דש"י בספ'
 סנויים

משקין פרק ראשון מועד קטן רסג

לא משיירינן איבעי לשיורי באמה כליא
עורב אמה כליא עורב נמי צורך בנין הוא אלא
מדמייחר קרא מכדי כתיב י"ד יום ז' ימים וז'
ימים למה לי ש"מ הני לחוד והני לחוד. א"ר
פרנך א"ר יוחנן אותה שנה לא עשו ישראל יה"כ
והיו דואגים ואומרים שמא נתחייבו שונאיהן של
ישראל כליה יצתה ב"ק ואמרה להם כולכם
מוזמנין לחיי העה"ב מאי דרוש ק"ו ומה משכן
שאין קדושתו עולם וקרבת יחיד דוחה שבת
דאיסור סקיל' בה"מ דקדושתו עולם וקרבת
צבור ויה"כ דאיסור כרת לא כ"ש אלא מאי היו

שמחה להכא ולהכא ולא היו ציטול מזנא כיון דלא כשלים ומדלא
שהה ש"מ אין מערבין: לא משיירינן דמידע ידיע דהערמ' היא
ועוד דגנאי הוא: אמה כלי' עורב שפודין של ברזל אורך באמה
שע"ג הבית לכלות העורבין שלא יכופו שם ויטכפו את גג הבית
שמוכע את העורב'. כליא כמו לא תכלא רקמיק: צורך בנין הוא
שהוא השלמת ל' אמות של קומת בית ראשון וקומה של בית שני
והיו צרכין לא משיירינן: הני לחוד והני לחוד דאין מערבין:
אותה שנה לא עשו יה"כ שאכלו כל שנעה ימים של סוכה הבית
קודם לקג וה' שקודם לקג יה"כ היה: מאי דריש דקו יה"כ:
קדושת משכן מ' שנה שהלכו ישראל במדבר: וקרבת יחיד כשיאי'
דקנכות המזנא: שבת דאיסור סקילה דקמור מכרת שהקריבו
קרבת כשיא כדלקמן בשבת: וקרבת צבור דכתי' וכל בני ישראל מקריבו
עמו שכל בני ישראל הקריבו קרבתות בקנכות בה"מ: (כרת תמיד

דמי שבת

דואגים התם צורך גבוה הכא צורך הדיוט (ואכתי)
 הכא נמי (בי"ה) מיעבד ניעבדוה מיכל לא נכלו
 ולא נשתו אין שמחה בלא אכילה ושתייה ומשכן
 נחמנר דרחי שבת מנא לן אילימא מדכתיב *כיום הראשון
 וביום השביעי דילמא (ראשון לקרבנות) ז' לקרבנות
 שס אמר רב נחמן בר יצחק אמר קרא *ביום עשתי
 עשר יום מה יום כולו רצוף אף עשתי עשר רצופין
 שס ודלמא ימים הראויים כתיב קרא אחרינא * ביום
 שנים עשר יום מה יום כולו רצוף אף י"ב ימים
 כולם רצופים דילמא הכי נמי בראויין א"כ תרי

ליכא הוא חרעו ככרת קודם זמנו ולא דמי האי מילתא למאי דפריך
 למילף לעיל אתיא ג"ש מקרא לקרא דפשיט דיה"כ אסור באכילה
 דמוצות ובשתייה ואיכהו מיהא בזההוא זימנא דרוש ואכול ולא עקרו ליה
 השס כך וזש"כ לגמרי לא פנעס אחת בלבד ובמשכן ע"ס הדבור דקי שנת כדכתי'
 קרבן יחידכשיא א' ליום וגו' (*): התם היה צורך גבוה עולו' ואמורי קטאוו:
 הכא צורך הדיוט שאכלו ושתו ונשלו מאכלס ביה"כ: הכא
 דלס היה נמי בני המקדש מעבד נעבד קרבנות ולא כיכלו ביה"ה: משכן
 בו זויי רש"א דרחי קרבן מנא לן דילמא לא דמי: ביום השביעי ומשמע לן
 *וב"ס יום ז' דהיינו שנת: דלמא שביעי לקרבנות שאס הקריב כשיא
 [שני] בערב שנת מקריב כשיא שביעי בא' בשנת ומאי שביעי שביעי
 לקרבן כשיא: ביום עשתי עשר יום האי יום יתירה משמע מה
 שעותו היום כטל יום (ולילה רכופים שאין הפסק בינתיים) [רכוף שאין בו הפסק
 'עטרות אף כולהו י"א יום רכוף דליכא הפסק בינתיים אפילו בשנת]:
 וחדש ימים הראויי לקרבן כגון ימי קול אבל שנת לא דמי: א"כ דימי'
 ראשון

הכא צורך

משקין פרק ראשון מועד קטן רסד

קראי למה לי. ומקדש דרחי יה"כ מנא לן אילימא
 מדכתיב *ארבעה עשר יום ודלמא ימים הראויים ^{ו"א ח}
 גמר יום יום מהתם ומנא לן דאחיל להו דתני
 רב תחליפא *כיום השמיני שלח את העם ויברכו ^{סס}
 את המלך וילכו לאהליהם שהלכו ומצאו נשותיהן
 בטהרה שמחים שנהנו מזיו השכינה וטובי לב
 שכל אחד ואחד נתעברה אשתו בכך זכר על כל
 הטובה שיצתה ב"ק ואמרה להם כולכם מזומנין
 לחיי העה"ב לדוד עבדו ולישראל עמו בשלמא
 לישראל עמו דאחיל להו ההוא עון דיה"כ אלא
 לדוד עבדו מאי היא דאמ' רב יהודה אמר רב
 בשעה שבקש שלמה להכניס הארון (לפני ולפנים) ^{חלק ויב"ש}
 [למקדש] דבקו שערים זה בזה אמ' שלמה כ"ד רננות ^{רש"א}
 הראויים קרא למה לי אלא קרא יתיר' להכי הוא דאתא שלא ^{למעשה}
 תאמר קרא קמא ימים הראויים: (ומנא לן דאחיל להו קב"ה ^{בראשית}
 דהא ילאת בת קולוכו' כיום ק' של סוכות: לאהליהם אין אהלו ^{פסוק דו'}
 לא אשתו: להכניס ארון לפני ולפני' שהיה מונח קודם לכן בעיר ^{שבת הוה}
 דוד כדכתי' קרא ונטלו שלמה והכניסו בבית קדשי הקדש': דבקו ^{מזמלא לן}
 שערים מאליהן שרלה המקום להביא שלמה לידי כך שיהא מזכ"י ^{וכו' עד}
 שם דוד ויפתחו כדי להודיע לעולם שמקל לו המקום אותו עון ^{יסוף איכו}
 דנת שבע: באותה תפלה דויעמוד שלמה איכא כ"ד בין תפלה ^{וודש"י}
 ורכה ותמנה ומאן דפריש הכי י"ק דידן וטש דתעניות איכו אלא ברש"י
 טועה דתפלת י"ק אכתי בימי שלמה לא תקון ועוד דאמרי' בתפלת ^{כגו' גי'}
 האמר נהדי' כ"ד דתעניות כנגד מי א"ר קלכו כנגד כ"ד רככו' ^{אחרת}

כתוב
 נכלו
 משכן
 ראשון
 בנות
 שתי
 צופין
 ביום
 ימים
 תרו
 פריק
 כילה
 ליה
 כתי'
 טאו':
 הבא
 משכן
 על לן
 כשיא
 זביעי
 ג מה
 פסק
 בת]:
 דימי'

תלי' כד ולא נענה פתח ואמ' *שאו שערים ראשיכם והנשאו
 פתחי עולם ויבא מלך הכבוד מי זה מלך הכבוד
 ה' עוזו וגבור ה' גבור מלחמה ולא נענה הדר
 ואמר שאו שערים ראשיכם ושאו פתחי עולם
 ויבא מלך הכבוד מי הוא זה מלך הכבוד ה' צבאות
 ד"ס נ"ו הוא מלך הכבוד סלה ולא נענה כיון שאמ' *ה' אלהים
 אל תשב פני משיחך זכרה לחסדי דוד עכרך מיד
 נענה באותה שעה נהפכו פני שונאי דוד כשולי קדרה
 וידעו כל ישראל שמחל הקב"ה לדוד על אותו עון:
 ג רבי יונתן בן (עכמאי) [עסמיו] ור' יהודה בן גרים
 תנו פרשת נדרים כי רשב"י איפטור מיניה
 באורתא בצפרא אתו וקא מפטרי מיניה אמר להו
 ולא אפטיריתו מינאי באורתא אמרו ליה למדתנו
 רבינו תלמיד שנפטר מרבו ולן באותה העיר צריך
 מ"ח שיפטור הימנו פעם אחרת דכתיב *ביום השמיני
 ד"ס נ"ו שלח את העם וגו' וכתיב *ביום עשרים ושלשה
 שאמר שלמה בשעה שהכניס ארון לפני ולפנים אלמא כ"ד רכנו
 שאמ' לאו היינו כ"ד זרכו' דתעניו: משיחך שלמה. רנה תהלה
 תפלה כך יש צפרשה):
 רבי יהודה בן גרים מגרים אתי: פרשת נדרים (ראשי המטות
 פ"א) מסכת נדרים: (אפטור הימנו נטלו ממנו רשות
 שסנורים ללכת אותה הלילה ולא הלכו: בצפרא אתו
 לאפטורי זימנא אקריתי): ביום הח' של סוכות היינו בכ"ג
 בתשרי: וכתיב ביום עשרים ושלשה אלמא דנכ"ג ונכ"ג

משקין פרק ראשון מועד קטן רסה

לחדש השביעי שלח את העם [אלא] מכאן לתלמיד
 שנפטר מרכו ולן באותה העיר צריך ליפטר ממנו ^{פ"ב כ"ב"ג}
 פעם אחרת א"ל לכריה בני אדם הללו אנשים של ^{רש"א}
 צורה הן זיל לגבייהו וליברכוך אזל אשכחינהו וקא
 רמו קראי אהרדי כתיב * פלם מעגל רגליך וכל ^{ושליך}
 דרכיך יכנו וכתוב * אורח חיים פן תפלם נעו ^{ס"ס}
 מעגלותיה לא חדע לא קשיא כאן במצוה שאי
 אפשר לעשותה ע"י אחרים * כאן במצוה שאפשר ^{ס"ס}
 לעשותה ע"י אחרים הדור יתבי וקא מבעיא להו ע"כ
 כתיב * יקרה היא מפנינים וכל הפציק לא ישוו ^{ס"ג}
 בה הא הפצו שמים ישוו בה וכתוב * וכל הפצים ^{ס"ח}
 לא ישוו בה ואפי' הפצו שמים (לא קשי') כאן
 במצו' שאי אפשר לעשות ע"י אחרי' כאן במצוה
 איכטרו מיכיה: אנשי צורה אכסיס גדולים כלומר חכמים:
 * פלם מעגל רגלך כלו' שקול כל מעשיך זה כנגד זה בזה מלזה עיין גי'
 לידך חסוב איזה מהן אתה עושה אם לעשות אותה מלזה אם ^{רש"י}
 ליטב לעסוק בתורה: אורח חיים תורה: פן תפלם שהיא ^{נגמרה}
 קודמת לכל דבר: שאי אפשר לעשותה פלם ועשה מלזה פן
 תתבטל: אפשר לעשותה ע"י אחרים כלו' ואינה בטלה בשעה
 זו בזה למוד קודם כי הוא צריך ללמוד שאם לא ילמוד מהיכן
 ידע המלזה וזה אמר פן תפלם שמתיהן מתקיימות עד עכשיו:
 וכל הפציק לא ישוו בה שמתבטל כל קפליך בשביל שתעסוק
 בתורה: הפצו שמים ישוו בה כלו' שאם יש לך לעסוק במלזה
 תבטל ת"ת ועסוק במלזה: ראפי' הפצו שמים לא דמתבטל
 :

משקין פרק ראשון מועד קטן

שאפשר לעשותה ע"י אחריו אמרו ליה מאי בעית
 הבא אמר להו דאמי לי אבא זיל גביהו דליברכוכ.
 אמרו ליה יהא רעוא דתורע ולא תחצר תעייל
 ולא תפיק תפיק ולא תעייל. ליחרוב ביתך וליתוב
 אושפיוך לכלבל פתורך ולא תחוי לשחא חדתא.
 כי אתא לגבי אבוה א"ל לא מבעיא ברוכי דלא
 ברכן אלא צעורי צערו לי. א"ל מאי אמרו לך.
 א"ל הכי והכי אמרו לי א"ל הנך כולהו ברכת
 נינהו דתורע ולא תחצר תוליד בנין ולא לימותו.
 תעייל ולא תפיק תעייל כלתא ולא לימותו בנך
 וליוסקן לבי נשייהו. תפיק ולא תעייל תפיק בנתך
 ולא לימותו גברייהו ולא ליהדרן לותך. ליחרוב ביתך
 וליתוב אושפיוך דהאי עלמא אושפיוזא וטהומא
 עלמא ביתא דכתיב *קרבם בתימו לעולם אל תקרי

תלי' חס

מלוה ועוסק בת"ת: תעייל ולא תיפוק משמע ליה נסקורה
 תעייל ולא תיפוק שתיבא סקורה ולא תמכרנה: תיפוק ולא
 תעייל הוה משמע ליה תוליא פרקמטיא ולא תזנז אליך: תעייל
 כלתא מדך כלה שהולכת אלל הנעל: ולא תפיק דלא לימות
 נכך דהדרי נפקי מינך והדרי לבי נשייהו: ליחרוב ביתך יחרב
 קנך כלו' שתקיה לאורך ימי' ולא תבא לקנר: וליתוב אושפיוך
 בית שאתה דר בו שתקיה ותעמוד בתוכו: דהאי עלמא
 אושפיוזא הוא כאכסכיו' שסופו למות: וההיא עלמא ביתא
 קנר הוי בית שעומד סס לעולם: דכתיב קרבם בתימו לעולם
 ברשעים כתיב כולם ימותו ויבאו נקנר שהיא ביתם לעולם:

אע"פ

משקין פרק ראשון מועד קטן רסו

קרבים אלא קברים. לכלכל פתורך בכני ובכנתא.
ולא תחוי שתא חדת' דלא תמות אתתך ולא
תנסיב אחריתו. ר"ש בן חלפתא איפטר מיניה
(דרבי) [דרב] א"ל לכריה זיל לגביה דליברכך
א"ל יהא רעוא דלא תבייש ולא תחבייש כי אתא
*גביה אבוח א"ל מאי אמר לך א"ל מילתא בעלמא ס"א כי
הוא דאמר לי א"ל ברכך ברכתא דברכינהו קב"ה
לישראל ותנא בה דכתיב *ואכלתם אכול ושבווע יואל נ
והללתם את שם ה' אלהיכם וגו' ולא יבשו עמי
לעולם וידעתם כי בקרב ישראל אני ואני ה' אלהיכם
ואין עוד ולא יבושו עמי לעולם:

מתני' ועושה אשה תכשיטיה כמועד: גמ' [רביתיהו סס
רב חסדא מקשטא באנפי כלתא] יתיב
רב הונא בר חיננא קמיה דרב חסדא ויתיב וקאמי'
ל"ש אלא ילדה אבל זקנה לא א"ל האלהים

שתא חדתא קרישנה ראשונה של כישואין דכתיב כי יקם איש אשה
קדשה: ר"ש בן חלפתא אפטר מיניה דרבי ותלמידו דרבי
הוה ואמורא הוה אנל ר' יוסי בן חלפתא תנא הוה: לא תבייש
אחריכי כדי שלא תתבייש שלא תנא לידי כך ותתבייש: ותנא בה
ושנה בה תרי זמני זרכיכהו: ולא יבושו עמי והייכו לא תבייש
[ולא תתבייש] (זרכה כמי היא):

לא שנו הא דאמר עושה אשה תכשיטיה: אלא ילדה נקורה
שזרכה בכך ולהכי הוי לה שמחה כמועד: אבל זקנה לא
והיכי ענדא אשתך הכי דמיקשטא הא הואי זקנה:

ס"א כי הואי זקנה לא יבשו עמי לעולם:

אפי' אמך ואפי' אמא דאמך ואפי' עומדת על קבורתה
 דאמרי אינשי בת שיתין כבת שית לקל טבלא רהטא:
 י אמר רבא פרקמטיא כל שהוא אסור א"ר ויסי בר
 ע"ג אבין ובדבר האבוד מותר רבינא הוה ליה
 ההוא עיסקא דהוה מזדבן בשיתא אלפי שהייה
 לזבניה בחר חולא דמועדא וזבניה בתריסר אלפי:
 יא אמר רב אמר לי אדא ציידא כוורא סמוך למסרחיה
 מעלי ואמר רב א"ל אדא ציידא כוורא טווייה
 באחווה אסוקי באבוה ומיכלי בכריה אשתי עליה
 אבוה ואמר רב אמר לי אדא ציידו כוורא תחלו
 וחלכא ליטעון גופא ולא ליטעון פוריא ואמר רב
 אפי' עומדת על פתח קבורתה נציא להתקשטא: לקל טבלא
 רהטא פי' קשקוש הזוגר"ל מיכי זמר בהלולא וכי היכא דרהט' ילדה
 בת שית לקל הלולא הכי ענדא בת שיתין והכי [כמי] מקשטא:
 פרקמטיא כל שהוא לעשות סקורה נקש"מ: ובדבר האבוד
 מותר שאם יהיה לו הפסד אם לא יעשה לאותה
 סקורה מותר לעשותה אבל נקנס שלא להרויק אסור:
 [סמוך למסרחי מעלי כלו' יפה הוא לאקר זמן שכיבוד יותר
 מההוא שעתא דכיבוד]: טווייה באחווה נמלק שהמלק
 נברא מן המים כדגי': אסוקי באבוה לאקר שללאו כותבו נמים
 לוכן: אכליה בכריה מטילין אותו בליר היולא מן הדגי' ואוכלי
 אותו: אשתי עליה אבוה שזמין עליו מים שדגי' נבראו מן המים:
 תחלי שקלים: ליטעון גופא כלו' לאקר אכילתו מהלך הרבה
 קודם שיאן: ולא לטעון פוריא לא יאן לאלתר אקריהם:

אמר לי אדא ציידא כוורא תחלי וחלבא מיא ולא
שיכרא שיכרא ולא חמרא:

ואלו מגלחין

פרק שלישי

הניא ר' עקיבא אומר מנין לסנהדרין (שראו באחד יד
שהרג ארת הנפש) [שהרגו ארת הנפש] ע"כ
שאין טועמין כל אותו היום ת"ל *לא תאכלו על ויקר' יט
הדם (אלא ליעיונידה בדינידה הכי נמי וכו'):

*מנודה שמת ב"ד סוקלין את ארונו ר' יהודה אומר טו
לא שיעמידו עליו גל אבנים כגלו של עכן אלא
ב"ד שולחין ומניחין אבן גדולה על ארונו ללמדך
שכל המתנדה ומת בנדויו ב"ד סוקלין את ארונו:

מצורע מהו בד"ת ת"ש *והודעתם לבניך ולבני סס
בניך (וסמיק ליה) יום אשר עמדת לפני דברי' ד

ה' אלהיך בחורב מה להלן ביראה ובאימה ברתת
ובזיע' (אף כאן ביראה ובאימה ברתת ובזיע') מכאן
אמרו הזבין (והזכות) והמצורעים ובועלי נדות מותרין

מיא ולא שיכרא מוטב לשתות חמרא מיס ולא שכר:
(מנודה שמת וכו' סיפא דברייתא היא): כגלו של עכן דכתי'
ויקמו עליו גל אבנים גדול:

(זבין ומצורעין ברתת ובזיע הם עומדין שלבס דואג עליהם.
ובועלי נדות כמי אע"פ שמתוך קלות ראש בעלו את הנדה

לקרות בתורה ובנביאים ובכתובים (ובמשנה) [ולשנות
במדרש] ובגמרא ובהלכו' ובאגדות ובעלי קריין אסורין
ש"מ. [אבל חייב בכפית המטה דהני בר קפרא
ס"ע *דמות דיוקני נתתי בהם ובעונותיהם הפכתי
ע"כ כפו משותיהו עלי'] :

טז אמר רבא מנ"ל דוקבעינן דוכתא ו(משדרין
שלוחא דב"ד ומזמינין ליה לדינא דכתיב
נחדנדיי *וישלח משה לקרא לדהן ולאבירם בני אליאב
ס"ע ומנ"ל דמזמינין לדינא דכתיב *ויאמר משה אל
קרח אתה וכל עדתך (היו לפני ה'). לקמי גברא
רבה מדכתיב היו לפני ה' את ופלניא דכתיב
אתה והם ואהרן דקבעינן זימנא דכתיב מחר זימנא
יחמי' בחר זימנא דכתיב *קראו שם פרעה מלך מצרים
שאון העביר המועד ומנ"ל דאי מתפקר בשלוחא
דב"ד ואתי ואמר לא מיתחזי כלישנא בישא דכתיב

אמר כך דואגיין מפני הקטא): בעלי קריין אסורין לפי שנת
להם מתוך שמחה וקלות ראש (הוא דרוחין קרי ואס שמע מטתו
כמי לאו ברית קאי דשמחה היא לו) [ולכא אימה: דמות דיוקני
בללס אלהים עשה את האדם] :

ומזמינין ליה לדינא לנע"ד: זימנא בחר זימנא דאי לא אתי
ההוא זימנא קבעינן ליה זימנא אחריתי: קראו שם
שמתא כלומר שמתא לפרעה שהעביר המועד כלומר שהעביר
אותו מועד שמתא אחר מועד ראשון: דאי מתפקר בשליחא
דרבנן כלומר שקירף שליח צ"ד ושליח אחר קירפני:

ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קטן רסח

*העיני האנשים ההם תנקר. ומנ"ל דמשמתינן מדבר טו
דכתיב *אורו מרוז דהכי סברא דגברא פלניא שופטי' ס
דכתיב אמר מלאך ה' ומנ"ל דמחרמינן דכתיב
אורו ארור. דאכיל ושתי בהדיה וקאי בד' אמות
דידיה דכתיב יושביה ומנ"ל דפריטינן חטאיה
בציכורא דכתיב *כי לא באו לעזרתה. ואמ' עילא טס
בד' מאה שיפירי שמתיה ברק למרוז א"ד גברא
רבה הוה וא"ד ככבא הוה שנא' מן שמים נלחמו
הככבים ומנ"ל דמפקרינן נכסיה דכתיב *וכל אשר י
לא יבא וגו' בעצת השרים והזקנים יחרם כל
רכושו והוא יבדל מקהל הגולה ומנ"ל דנצינן ולויטינן
ומחינן ותלשינן שיער ומשבעינן דכתיב *ואריב עמם כחמיה י
ואקללם ואבה מהם אנשים ואמרטם ואשביעם
ומנ"ל דכפתינן ואסרינן ועבדינן הרדפה דכתיב
העיני האנשים ההם תנקר אי לא דשליח א"ל למשה משה לא
הוה ידע: הכי סברא דגברא פלניא דעת פלוני שנא לכדות
את פלוני שלריך לכדותו משמו של אותו קכס: אמר מלאך ה'
ברק אמר לשמתו שהוא שלוקו של מקום: מחרמינן בארור:
דפריטינן חטאיה דאמרי' לאנשי עירו משום הכי והכי משמתינן
ליה: ככבא הוה מזליה דסיסרא: דמפקרינן לנכסיה דמאן
דלא ליית להו לרנכן: יחרם כל רכושו דהפקר ז"ד
הפקר ומהכא נפקא לן זכל דוכתיב: ואריב עמם ואקללם
לאות' שהשיבו נשים נכריות: דכפתינן ידיו ורגליו: ואסרינן
ליה שקושרין אותו על העמוד להלקותו: הרדפה קא מפרש

ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קטן

עולה ו*הן למות הן לשרושי הן לענוש נכסין ולאסורין
 [מאי לשרושי אמר אבא מרי וכו' אמר רב יהודה
 הרדפה מאי הרדפה אמר רב יהודה ברי דרב
 שמואל בר שילת משמי' דרב מנדין לאלתר ושונין
 לאתר ל' ומחרימין לאחר ששים. ר"ש בר רבי ובר
 קפרא הווי יתבי וקא גרסי קשיא להו שמעתא א"ל
 ר"ש לבר קפרא דבר זה צריך רבי א"ל בר
 קפרא לר"ש ומה רבי אומר בדבר זה אזל א"ל
 לאבוה איקפד אתא בר קפרא לאתחזויי לי' א"ל
 בר קפרא איני מכירך מעולם ידע דנקט מלתא
 בדעתיה נהג נזיפותא בנפשי' תלתי' יומין]:

ה פעם אחת גזר רבי שלא ישנו [ל]תלמידים בשוק
 מאי דרש *חמוקי ירכיך מה ירך בסתר
 *אף ד"ת בסתר יצא ר' חייא ושנה לשני בני אחיו
 בשוק לרב ולרבה בר בר חנה שמע רבי איקפד
 ע"כ
 לרודפו מיד דכיון דלא ליית דיכא מכדין אותו: [ושונין מכדין
 אותו פעם אחת: מה ר' אומר בדבר זה אין רבי בעולם
 היודע דבר זה: א"ל לאבוה לפי תומו ולא משום ליטכא בישא:
 לאתחזויי לי' לבקר את ר' שהי' קולה שקבל עליו יסורין: א"ל
 בר קפרא איני מכירך רמז לו שאיכו רולה לראותו]:
 [חמוקי ירכיך כמו קמק עבר [שיר ה']]: אף ד"ת בסתר
 דכתיב בסופיה דקרא מעשה ידי אמן התורה מעשה ידי
 אומנתו של הקב"ה: [רב בר אקבה דר' קייא דהוא בר אקתי'
 ורבה בר קנה בר אקבה דר' קייא דלאו בר אקתיה כדאמרי'
 בראש חודש חשוון: אמר רבא דאמרי' דר' אבין דר' אבהו דר' אבהו דר' אבהו

ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קטן רסט

אתא ר' חייא לאיתחזווי ליה א"ל עיזא ראה מי קורא לך מבחוץ ידע דנקיט מילתא בדעתיה נהג נויפותא בנפשיה תלתין יומין ביום תלתין שלח ליה תא הדר שלח ליה לא תיתי מעיקרא מאי סבר ולבסוף מאי סבר מעיקרא סבר מקצת היום ככולו ולבסוף סבר לא אמרינן מקצת היום ככולו [לבסוף] אתא א"ל מ"ט אתית א"ל דשלח לי מר דליתי והא שלחי לך דלא תיתי זה ראיתי וזה לא ראיתי קרי עליה *ברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישלים אתו. א"ל מ"ט עבדת הכי א"ל דכתיב *חכמות ^{שס א} בחוץ תרונה א"ל אם קרית לא שנית ואם שנית לא שלשת ואם שלשת לא פירשו לך חכמים חכמות בחוץ תרונה כדרבא דאמר רבא כל העוסק בתורה מכפנים תורתו מברות עליו (בפרהסיא) [מבחוץ] והכתיב *לא מראש בסתר דברתי ההוא ביומי דכלה. ור' חייא האי חמוקי ירכיך מאי ^{ישע' מח} ^{ה"כ} ^{דהו"ל} נסכהדרין (דף ה'): עיזא כך כינה שמו של ר' קייא לשון גכאי ^{ההוא} (וכן במקרא האמיכון אקיד): ראה מי קורא לך כלו' לא מכאן: ^{בתחלת} תא בא אלי והדר שלק ליה לא תיתי: וזה שלק שני לא ראיתי: ^{מתן תור'} ^{כתיב} ברצות ה' דרכי איש (שלא ראה השליק שלק לו ר' בשנייה דאי דש"א. הוה קזי לא אתי): גם אויביו ישלים אתו כי הוא על כרקו בא: שני לא מ"ט עבדת הכי דשנית בשוק: (לא שנית הפסוק פעם שנייה: ^{דאם שלק} בחוץ תרונה תורה עלמה מרככת: לא מראש בסתר דברתי ^{הלך נדרכו} בשעת מתן תורה אלמא תורה כשנית נקוז): ביומא דכלה לכך לא ^{של ראשון}

עבד לה מוקי לה בצדקה ובג"ח: [שמואל ומר
עוקבא כי הוו יתבי גרסי שמעתא הוה יתיב מר
עוקבא קמי' דשמואל ברחוק ד"א וכי הוו יתבי
בדינא הוה יתיב שמואל קמי' דמר עוקבא ברחוק
ד"א והוו חייקי לי דוכתא למר עוקבא בציפתא
ויתבי עילו' כי היכי דלישתמען מלי']:

סס הדיא אתתא דהות יתבה בשכילה הות פשטה
כרעא וקא מניפדה חושלאי והוה חליף
ואזיל צורבא מרבנן ולא איכנעא מקמיה אמ' כמה
חציפדה האי איחתא אתאי לקמיה דר"נ א"ל מי
שמעת שמת' מפומיה א"ל לא א"ל ז' לי נהיגי
נויפותא חד יומא בנפישך:

ו (רב) זוטרא בר טוביה הוה קא פסיק סידרא קמיה
סס דרב יהודה כי מטא להאי פסוקא *ואלה
ס"נ כג דברי דוד האחרונים א"ל אחרונים מכלל דאיכא
ראשונים ראשונים מאי ניהו שתיק ולא אמ' ליה
ולא מידי הדר א"ל אחרונים מכלל דאיכא ראשונים

דרשה שהכל מלויין סס: מוקים לה בצדקה דמיצעי' לעצבד
בסתרי: [חייקי לי דוכתא מכמיכין לו מקום כשיושב דין: כי
היכי דלישתמען מלי' דשמואל רביה בתורה]:

[מי שמעת שמתא מפומיה אי שמית לך]:
פסיק סידרא לומד פרשיו: אלה דברי דוד האחרונים מכלל
דאיכא ראשונים והא לא מלינו שאמר דברי דוד אלא
בזה הפסוק בלבד ודברי הוא לשון כבואה: (הדר בעא מיניה זימכ')

ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קטן רע

ראשונים מאי ניהו א"ל מאי דעתך כל דלא ידע פרושא דהאי קרא לאו גברא רכה הוא ידע דנקט מילתא בדעתיה נהג נזיפותא בנפשיה חד יומא (ובמאי דרמי עליה) [ודאתאן עליה] מיהא אחרונים מכלל דאיכא ראשונים ראשונים מאי ניהו דכתיב *וידבר דוד לה' את דברי השירה הזאת ונ' א"ל ^{ש"ס כב} הקב"ה לדוד דוד שירה אתה אומ' לפני על מפלתו של שאול (חייד) אלמלי אתה שאול והוא דוד אברתי כמה דוד מפניו והיינו דכתי' *שגיון לדוד ^{מליסו} אשר שר לה' על דברי כוש בן ימיני וכי כוש שמו והלא שאול שמו ולמה נקרא שמו כוש לומר לך מה כושי משונה בעורו אף שאול משונ' במעשיו. כיוצא בדב' אתה אומ' *על אודו' האשה הכושית ^{ודנה יב} וכי כושית שמה והלא צפורה שמה ולמה נקרא שמה כושית לומר לך מה כושי משונה בעורו אף צפורה משונה במעשיה (הטובים ובמראה מכל הנשים) כיוצא בדבר אתה אומר *וישמע עבד ידויה ^{לח} למלך הכושי וכי כושי שמו והלא צדקיה שמו ולמה אקרוכא דברי דוד היכן מליכו דוד דברי: כל שלא ידע דבר זה אנד סכמתו בתמיה): אלמלא אתה שאול כו' שכולדת בנזלו של שאול: והוא דוד כולד צמולך: אברתי כמה דוד מפניו שהוא לדיק ממך: שגיון שגגה היתה לו (וה"ק אלה דברי דוד האקרוכיס אלו היו עיקר אצל הראשונים אשר שר על שאול לא היה בהן ממש): משונה במעשיו (שכל דורו ראעים והוא) לדיק [גמור]:

מר
מר
תבי
חוק
תא
טה
ליף
מה
מו
היגי
מיה
לה
כא
יה
נים
ענד
כי
לל
לל
מכ'

נקרא שמו כושי לומר לך מה כושי משונה בעורו
 אף צדקיה משונה במעשיו כיוצא בדבר אחר
 עמוס ט אומר *הלא כבני כושיים אחס לי [כני ישראל]
 וכי כושים שמן והלא ישראל שמן ולמה נקרא
 שמן כושים לומר לך מה כושים משונים בעורן
 אף ישראל משונים במעשיהם מכל אומה ולשון:
 ז א"ר שמואל בר נחמני א"ר (יוחנן) [יונתן] מ"ד
 *נאם דוד בן ישי ונאם הגבר הוקם ער
 יב"ז פ"ק שהקים עולה של תשובה אמר *אלהי ישראל לי
 דבר צור ישראל מושל באדם צדיק מושל יראת
 אלהים מאי קאמר א"ר אבהו ה"ק אמר (דוד) אלהי
 ישראל לי דבר צור ישראל אני מושל באדם ומי מושל
 כי צדיק שאני גזור גזרה והוא מבטלה (לישנא
 אחרינא צור ישראל אני מי מושל באדם צדיק
 שאני גזור גזרה והוא מבטלה):

ח *אלה שמות הגבורים אשר לדוד יושב בשבת
 תחמוני ראש השלישי הוא עדינו העצני
 על שמונדה מאות חלל בפעם אחת מאי קאמר
 שהקים עולה של תשובה שהוא שז תקלה וכתן דרך לשנים
 כדאמרינן בפרק קמא דע"ז לא היה דוד ראוי לאותו
 מעשה ולא ישראל ראוי לאותו מעש' לא אס קטאו וכו': (עולה
 לשון תועלת: אמר דוד אלהי ישראל לי דבר דברים הללו):
 כינו צור ישראל ומושל באדם אני ומי מושל בי לדיק (מושל ביראת אלהי
 ודש"י גזרה שגזר הקב"ה שהוא מושל על בני אדם לדיק) מושל ביומבטלה:
 (מאי קאמר אטו בשבת תחמוני שמות גבורים כינהו):

ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קטן רעא

אמר ר' אבהו ה"ק ואלה שמות *גבוריו של דוד גי' הגו' וישב בשבת בשעה שהיה יושב בישיבה לא היה גבורותיו וישב ע"ג כרים ולא ע"ג כסתות אלא ע"ג קרקע רכל כמה דהוה קיים [רביה] עירא היאירי הוה מתני להו לרבנן ע"ג כרים וכסתות כי נח נפשי דעירא

היאירי הוה מתני דוד להו לרבנן על גבי קרקע אמרי פ"י ריב"ש ליה ליתוב מר אכרים ואכסתות לא קביל עליה. וישוס חכמוני [אמר רב] א"ל הקב"ה הואיל והשפלת עצמך תהא כמוני שאני גוזר גזירה ואתה מבטל ראש השלישי [תהא] ראש לשלשה אבות. הוא עדינו העצני בשעה שהיה עוסק בתורה מעדן עצמו כתולעת העצני בשעה שיוצא למלחמה מקשה עצמו כעץ. על שמנה מאות חלל בפעם אחת שהיה זורק חץ ומפיל ח' מאות חלל בפעם אחת והיה מתאנה על מאתים דכתיב *איכה ירדוף אחד דכריס לב

בשבת ישיבה כמוכה במשמע): [עירא היאירי הוה מתני לדוד על גבי כרים וכסתות ודוד הוה מתני לרבנן על גבי קרקע]: תהא ראש לשלשת האבו [שהוא הולך לפניהם] לעה"ב (שכולס קיים וכתיב וינדי דוד מלך עליהם): מעדן כוסף ידיו ורגליו ויושב לארץ כמו התקשר מעדכות כימה: (מתאנה על אינו מאתים שסורים מן האלף דכתיב גבי נכרים איכה ירדוף אחד מרש"י אלף דבזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום ירדוף אחד מן הנכרים אלף מישראל ושנים מהם יניסו רצנה ועל זה היה דוד מתאנק מפני מה שנכרים כתיב ירדוף אחד אלף אע"פ שאינם

גבורותיו
גי' הגו'
וישוס
חכמוני
עצמך
ראש השלישי
עדינו
עצמו
מקשה
אחת
והיה

מן
בעורו
אתה
ראלן
קרא
בעורו
לשון
מ"ד
על
אל לי
יראת
אלהי
מושל
שנאת
צדיק
שבת
העצני
דאמר
לשנים
לאותו
(עולה
לללו):
אלהי
בטלה:

מ"א טו אלף יצתה ב"ק ואמרה לו *רק בדבר אוריה החתי:
ט ה' הוא צורבא מרבנן יהיה סנו שומעניה אמר
יז רב יהודה היכי נעביד נישמתיה צריכי ליה

רבנן לא נשמתייה קא מיחלל שמיה דשמיא א"ל
לרבה בר בר חנה מירי שמיע לך בהא א"ל הכי
א"ר יוחנן מ"ד *כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה
יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות הוא. אם הרב
דומה למלאך ה' צבאות יבקשו תורה מפיהו
ואם לאו אל יבקשו מפיהו שמתי רב יהודה

דאחרי עושין רלוכו של מקום ונישראל בזמן שעושין רלוכו של מקום כאמר
מכודה בהם ורדפו מהם קמ' מאה וגו': ופשיטה דקרא הכי דכתיב
לעיל מיכיה אמרתי אפיהם אמר הקב"ה אכלה אותם באפי
ובקמתי ואשביתה מאכוז זכרם אם לא מפני אויביהם שיאמרו
ידיכו רמה וכקנו עמדה לכו כי הנכרים גוי אוזד עלות המה
לא ויאמרו שהם השמידום בכחם אבל אם יבינו לאקריתם שיאמרו
איכה ירדוף חק' מהם אלף מישראל אם לא כי גורם מכרם שלא
יהיו כוטלים עטרה לשמם אז ירדוף חקד מהם אלף מישראל
הרי"ף

[בדבר אוריה החתי נטלו לו מאתים]:

סנו שומעניה שמעו שמעשו מכוערין (פר"ח שהיה שם שמים ומחלל
על ידו כדאחרי נפי"ה ה' ד חלול השם כל שחנריו והבנישין משחועתו
יכו): צריכי ליה רבנן (ללמוד תורה מפיו ואע"ג דאמר' לעיל
מכודה שוכה לאקרית מסתמח אין ת"ק הולך ויושב לפכיו ובס"א
לריכי ליה רבנן) דאמריה דהוה רבהון: ואם לאו לא יבקשו
תורה הואיל וסנו שומעני' והא דלריכי ליה רבנן לאו כלום הוא

ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קטן רעב

לסוף איחליש רב יהודה אתו רבנן לשוולי ביה
 ואתא איהו בהדי רבנן כרחזייה רב יהודה אחיד
 א"ל לא מסתייה דשמתייה לההוא גברא אלמא
 אחוכי נמי קא מחייך בי א"ל לאו כדירך חייכנא
 אלמא דכי אזילנא לעלמא דאתי כדחנא דעתאי
 דאפילו גברא רבה כותך לא חניפי ליה נח נפשיה
 דרב יהודה אתא לבי מדרשא אמר להו שרו לי
 אמרו ליה גברא רבא דחשיבא כרב יהודה ליכא
 הבא דלישרי לך זיל לקמיה דר' יהודה נשיאה
 דלישרי לך אזיל לקמיה א"ל לר' אמר פוק עיין
 ביה כדיניה אי מבעי למשרי שריא ליה עיין ר'
 אמר כדיניה סבר למשרי ליה עמד ר' שמואל בר
 נחמני על רגליו ואמר מה שפחה של בית רבי
 לא נהגו חכמים קלות ראש בנדויה ג' שנים
 יהודה חברינו עאנ"ו א"ר זירא מאי דקמן דאתא
 ליה סבא האידנא לבי מדרשא דהא כמה שני
 לא אתא ליה ש"מ ל"מ מישרא ליה לא שרי
 ליה נפק כי קא בכי ואזיל אחיז זיכורא

דמוטב דלא ילפינן מיניה : אתא איהו האי מנודה נמי בהדיהו :
 (אי מבעי למשרי שרי ליה אס יכולין להתיר כידויו של רב
 יהודה שרי ליה : שפחה של בית ר' מפורש לקמן : לא נהגו
 וכו' שלא התירו כדויה עד ג' שנים) : מאי דקמן כלו' היכי
 איתרמי דעל האי סבא ר' שמואל בר נחמני לבי מדרש' האידנא :
 [ש"מ] דלהכי איתרמי דאתי האידנא לבי מדרשא דלאו מולא הוא
 : דתנא [משנה] (משנה) סהנה אשבת זונה א"ל : א"ל

מרקי' אמתיה ושכיב עיילוהו למערת' דחסדי ולא
 קבלוה עיילוהו למערתא דדייני וקבלוה מ"ט דעבר
 אלעאי דתניא ר' אלעאי (הוקן) אומר אם רואה
 אדם שיצרו מהגבר עליו ילך למקום שאין מכירין
 אותו וילבש שחורים ויתעטף שחורים ויעשה מה
 שלבו חפץ ואל יחלל שם שמים בפרהסיא (איני
 והתניא העובר עברה בסתר כאלו דוחק רגלי
 שכינה ל"ק הא דמצי כייף ליה ליצריה הא דלא
 מצי כייף ליה ליצריה.) שפחה של בית רבי מאי
 היא דאמתא דבי רבי חויתיה להווא גברא דקא
 מחי לבנו רבה אמרה ליה להוי ההוא גברא
 בשמתא דקא עבר משום *ולפני עור לא תתן
 מבשול (דתנא דבי ר' ישמעאל) [דתניא] ולפני עור

קדושין
 ס"ק פ"ג
 ד"ה

ויקרא יט

דלישרי ליה]: מרקי' אמתיה נשכו למטודה זה בנידו: לא
 קבלוה דהדר עכנא להו ולא פתקה פיה: דייני ראשי ב"ד וקסדי
 עי' ברש"י מעלי מיכיהו: מ"ט לא קבלוה במערתא דקסדי אנוס ביצרו הוה:
 בנח' דעבר אדר' אלעאי (דלא) הוה אפשר לתקוני כפשיה כדרבי
 אלעאי: כ"א [דעבד] כדרבי אלעאי הווא דסנו שומעיה הלך
 למקום שאין מכירין אותו ועשה שם קפלת לבו בליכעא מאוס דלא
 יחלל שם שמים בפרהסיא ולהכי קבלוה במערתא דדייני: למקום
 שאין מכירים אותו ולא יכהנו בו כבוד ויכוף את יצרו לפי
 שמאסיל את עלמו: ויעשה מה שלבו חפץ דודאי לא יזיקנו
 יצרו לעבירה כך מסורג בתשובת רב האי ז"ל ל"א יעשה מה שלבו
 קסן מוטב יתקלל בליכעא ולא יתקלל בפרהסיא: בריה רבה נכו
 גדול: לא תתן מבשול אגורס (אמסטפט) [שמנעט] כנגדו:

ואלו מגלהין פתק שלישי מועד קטן רעג

לא תתן מכשול במכה בנו הגדול הכתוב מדבר:
ריש לקיש הוה מינטר פרדסא אתא ההוא גברא י
קא אכיל תאיני רמא ביה קלא לא אשגח ^ס
ביה אמר ליהוי ההוא גברא בשמתא אמר ליה
אדרבא ליהוי ההוא גברא בשמתא אם ממון
נתחייבתי לך נדוי מי נתחייבתי לך אתא לבי
מדרשא אמרו ליה שלו נדוי שלך אינו נדוי מאי
תקנתיה זיל לגביה דלושרי לך. לא ידענא ליה
א"ל זיל לגבי נשיאה דלישרי לך דתניא וכו'.

אמר רב הונא באושא התקינו אב"ד שסרח אין ^ס
מנדין אותו אלא אומרם לו הכבד ושב
בביתך חזר וסרח מנדין אותו מפני חלול השם
ופליגא דריש לקיש דאמר ר"ל ת"ח שסרח אין מנדין
אותו בפרהסיא שנאמר * וכשלת היום וכשל גם
נביא עמד לילה כסחו כלילה מר זוטרא [חסידא]
בי מחייב צורבא מרבנן שמתא ברישא משמית
נפשיה והדר משמית לדיריה כי הוה עייל באושפיוזא
רמא ביה קלא גער זו: נדוי מי נתחייבתי לך שהיה לך
להורידכי צדין: אתא ר"ל לבי מדרשא: שלך אינו נדוי
דלאו צדיכא שמת':

הכבד בלשון הזה אומר לו עשה עלמך כאלם שכנד עליו ראשו
גש בבייתך בלשון כבוד אומר לו [ל"א הכנד התכנד כבודך
מתשכנד צדיתך]: כסחו אל תבזה אותו בפרהסי': כלילה שקשיכה
ואין אלם רואה: משמית נפשיה מאוס יקרא דהוא צורבא

שרי ליה לנפשית והדר שרי ליה לדידות א"ר
גידל אמר רב ת"ח מנדה לעצמו ומיפר לעצמו
א"ר פפא תיתי לי דלא שמיית צורבא מרבנן
מעולם אלא כי מחייב צורבא מרבנן שמתא היכי
עביד כי הא דבמערבא ממנו אנגידא דצורבא
מרבנן ולא ממנו אשמתא:

סס מאי שמחא אמר רב שם מיחה ושמואל אמר
שממה יהיה ומהניא ביה כי טיחתא בתנורא

ופליגא דר"ל דאמר ר"ל כשם שנכנסת ברמ"ח
איברים כך כשיוצאה יוצאה מרמ"ח איברים
כשהיא נכנסת דכתיב *והיתה העיר חרם וגו' לה
חרם בנימטריא רמ"ח הוא כשהיא יוצאה דכתיב
פנקוק * ברוגז רחם תזכור רחם בנימטריא הכי הווי:

סס אמר רב יוסף שדי שמחא אגנוכתא דכלבא ואידה

דודה עבדא דההוא כלבא דהוה אכיל מסאגני
דרבנן ולא הווי קא ידעי מנו ושמתו ליה איתלי ביה
נורא בגנוכתא ואכלתיה ההוא אלמא דהוה מצעור
לי' לההוא צורבא מרבנן אתא לקמיה דרב יוסף
מרבנן: ממנו אנגידא מלקות ומלקות יפה להן יותר משמתא
והוי מלקי להו:

ומהניא ביה כי טיחא בתנורא לשומן שטוקין את התנור
ונבלע בתוכה שאינו יולא לעולם כלו' מכה לכל מאן
דמשמתינן לי' דלא נפקא מיניה לעול': ופליגא דר"ל דאמ' יולאסה
גנוכתא זנב: דידה עבדא מלקי ליה:

ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קטן רעד

א"ל זיל שמחיה א"ל מיסתפינא מיניה א"ל שקול
 פתיחא עליה כ"ש דמיסתפינא מיניה א"ל שקליה
 אחתיה בכדא *ואחתיה בי קברי וקרי ביה אלפא ^ס
 שיפורי במ' יומין אזיל עביר הכי פקע כדא ומית ע"נ
 אלמא מאי שיפורי שנפרעין ממנו מאי תברא א"ר
 יצחק בריה דרב יהודה תברי בתי רמי דתני' ארשב"ג
 כל מקום שנתנו חכמים עיניהם או מיתה או עוני:
 פנחס אחוה דמר שמואל איתרע ביה מלחא עייל יא
 שמואל למשאל טעמא מיניה חונהו יח
 למופריה דהוה נפישין א"ל אמאי לא שקלת להו א"ל
 אלו בדידיה הוה מי הות מזולז ביה כולי האי הואי
 כשגגה שיוצא מלפני השליט ואיתרע ביה מילחא ^{קבלת}
 בשמואל עייל פנחס אחוה למשאל טעמא מיניה
 מיסתפינא מיניה דגבר' אלמא הוא: שקול פתיחא עלויה כתוב
 עליו שמתא: שקליה לכתב שמתא: ואחתיה בכדא תקע בתוך
 הכד ולא ישמעו: בי קברי דלא שכיחיתמן איכאי: וקרא ביה כלו'
 תקע ביה אלפי שיפורי: מאי תברי למה תוקעין תקיעה ושברי':
 תברי בתי רמי כלו' שמתא משבר בתים גבוהים:
 איתרע ביה מלחא אנלות בפנקס אחוה דשמואל שמת בנו:
 עייל שמואל למשאל טעמא לדבר על לנו: אלו
 בדידיה הוה כלומ' אלו היית אבל: מי הות מזולז ביה כולי
 האי באנלות דסקלת לטופרך: (כשגגה שיוצא שגור השליט
 מרה על אדם שלא נכונה להרגו. או לקנאו והלכו וקנאוהו):
 איתרע ביה מלחא אנלות:

שקלינהו לטופרי חבטינהו באפיה א"ל לית לך ברית
 כרותה לשפתים דא"ר יוחנן מנין שברית כרותה
 כנל' כנ לשפתים שנא' *ויאמר אברהם אל נעריו שבו לכם
 פה עם החמור ואני והנער נלכה עד כה ונשתחוה
 ונשובה אליכם ואסתויעא מלתא והדרו תרוייהו
 עס [אמר רב שמן בר אבא הוה קאימנא קמיה
 דרבי יוחנן בי מדרשא בחולו של מועד
 ושקלינהו לטופריה בשיניה וורקינהו ש"מ וכיו
 וש"מ מותר לורקן והא תניא שלשה דברים
 נאמרו בצפרנים הקוברן צדיק שורפן חסיד
 וורקן רשע מ"ט שמא תעבור עליהו אשה עוברת
 ותפיל. אשה בי מדרשא לא שכיחא וכ"ת זימני
 דמכנשי להו ושדי להו אבראי כיון דאשתני אשתני
 עס [אמר אביטול ספרא משמיה דרב פרעה שהו
 בימי משה הוא אמה וזקנו אמה ופרמשתק
 דניאל ד אמה וורת לקיים מה שנא' *ושפל אנשים יהק
 עלה ואמ' אביטול ספרא משמיה דרב פרעה שהו
 שנות בימי משה אמגושי הוה שנא' *הנה יוצא המימ
 שקלינהו לטופריה חבטינהו לאפיה זרקינהו באפיה
 כעס והדר שמואל ומכנמ להו דזורקן נקרא רשע:
 ושדי להו אבראי וענר עליהו אתתא אבראי: כיון דאישת
 מהווא דוכתא דהו מעיקרא אישתני ולא מזקי:
 פרמשתקו אמתו: אמגושי הוה דכתי' הכה יולא המימה מקלות
 במסכת שנת קד אפי' קרשי להכי יולא ליאור בש

ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קטן דעה

אמר רב יהודה אמ' שמואל בכל יום ויום ב"ק יב
 יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני שדה ^{ש"ס}
 פלונית לפלוני (*ואמ' רב יהודה אמר רב מ' ע"ג
 יום קודם יצירת הולד ב"ק יוצאת ואומרת בתסוטהפ"ק
 פלוני לפלוני שדה פלונית לפלוני בית פלוני לפלוני וע"ש
 אשת פלוני לפלוני. המאמרים האלו הובאו בגמ' ^{דש"א}
 להקשות על מאמר שמואל מותר לארס אשה ^{כנ"ג}
 בכה"מ שמא יקדמנו אחר ותרצו הקושיא ואמרו) ^{ליתא}
 אלא אימא שמא יקדמנו אחר ברחמים כי הא
 דרבא שמעיה לההוא גברא דקא בעי רחמי
 רחמנא תודמן לי פלניתא א"ל לא תבעי רחמי
 הכי אי חוייה לך לא אזלא ממך ואי לא כפרת
 בה בתר הכי שמעיה דקאמר רחמנא או איהו
 לימות מקמה או איהו תמות מקמיה א"ל לא
 אמרי לך לא תבעי רחמי עלה דמלתא הכי אמ'
 רב משום ר' ראובן בר איצטרוכלי מן התורה
 מן הנביאים ומן הכתובים מה' אשה לאיש. מן
 התורה דכתיב *ויען לבן ובתואל ויאמרו מה' ^{כד}
 חכספו וקד אמר גידופי להכי יולא שאומר לי יאורי ואכי עשיתיכי:
 (ב"ק יוצאת ואומרת בישיבה של מעלה אלמא שאין אדם יכול
 לקדמה לזה דב"ק אינה בטלה: ברחמים שיתפלל ומצטל':
 דקא בעי רחמי ואמר רחמנא הזמן לי פלניתא: ואי לא
 כפרת בה ואס אינה בת מזלך ותשאנה לסוף כפרת בה תתקס פי' דש"י
 עליה. ל"א ואי לא כפרת בה' בעלאת אתה כופר בצוראך לומר כנ"ג

שופטי' יד יצא הדבר מן הנביאים דכתיב *ואביו ואמו לא
 חשליש ידעו כי מה' היא מן הכתובים דכתיב *בית
 והון נחלת אבות ומה' אשה משכלת. ואמר רב
 משום ר' ראובן בר איצטרוכלי ואמרי לה במחניתא
 חנא [אמר ר' ראובן בן איצטרוכלי] אין אדם נחשד
 בדבר א"כ עשאו ואם לא עשאו כולו עשה מקצתו
 ואם לא עשה מקצתו הרהר בלבו לעשותו ואם לא
 הרהר בלבו לעשותו ראה אחרים שעשאוהו ושמוח
 מתיב רב יעקב (מנהר פקוד) *ויחפאו בני ישראל
 דברים אשר לא כן על ה' אלהיהם התם להכעיס הוא
 דעבוד (ת"ש *וישמע משה ויפול על פניו מה שמועה
 שמע אמר רבי יונתן שחשדוהו מאשת איש ומנא
 לן שנאמר *ויקנאו למשדה במחנה התם משום
 שנאה הוא דעבוד: ובספר אחר אין כתוב וישמע
 (משדה אלא) ת"ש ויקנאו למשדה במחנה רב
 שמואל בר יצחק אמר מלמד שכל אחד קנא
 לאשתו ממשה. התם משום שנאה הוא דעבוד.
 ת"ש דא"ר יוסי יהא חלקי עם מי שחושדין אותו
 בדבר *ואין בו ואמר רב פפא לדירי חשדין בי ולא
 הוה בי לא קשיא הא בקלא דפסיק הא בקלא
 דלא פסיק:

דנתיב שאין צידו לזמן לך אשה שאתה רוצה לישאכה אף ע"פ שאיכה בת
 דש"א עולך: ואביו ואמו דשמסין לא ידעו כי מה' היא כי תואכה הוא
 ענקש מפלשתיים:

ר
 נת
 ע
 פמ
 שר
 ש
 הרי
 אלה
 באת
 א"ר
 לאדם
 ל
 רב
 ב
 ל
 הל
 פוריון

שופטי' יד יצא
 חשליש ידעו
 והון נחלת
 משום ר'
 חנא
 בדבר א"כ
 ואם לא עשה
 הרהר בלבו
 מתיב רב יעקב
 דברים אשר
 דעבוד (ת"ש
 שמע אמר רבי
 לן שנאמר
 שנאה הוא
 (משדה אלא)
 שמואל בר
 לאשתו ממשה
 ת"ש דא"ר
 בדבר *ואין
 הוה בי לא
 דלא פסיק:

ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קטן רעו

[ת"ר אבל] שלשה ימים הראשונים אסור יג
בשאלת שלום והתניא מעשה ומתו בניו של
ר"ע נכנסו כל ישראל והספידום הספר גדול בשעת ע"ב
במיתתו עמד ר"ע על ספסל גדול ואמ' אחינו בית
ישראל שמעו אפילו שני בניו חתנים מנוחם הוא
בשביל כבוד שעשית' ואם בשביל עקיבא באתם
הרי כמה עקיבא בשוק אלא כך אמרתם *תורת תלים לו
אלהיו בלבו וכ"ש ששכרכתם כפול * (שלכבוד תורה כדאס
באתם) לכו לבתיכם לשלום * (הרי שואל בשלומן) שיהו לשון
כבוד רבים שאני: רש"י

א"ר מאיר המוצא את הכירו אבל לאחר י"ב ש
חדש ומדבר עמו הנחומין למה הוא דומה
לאדם שנשכרה רגלו [וחיתה] (והיה) מצאו רופא
א"ל כלך אצלי שאני שוכרה וארפאנה כדי שתדע
שסממנין שלי יפיו:

נח נפשיה דרב הונא סבור (רבנן) לאותובי ס"ת יד
אפוריי אמ' להו רב חסדא מלתא דבחייה לא
ל השתא ליקום ליעביד ליה דאמר (ר' הלבו) ונכי חוקי'
רב תחליפא] אנא חויתיה לרב הונא דבעי למיתב שאני

ב' בניו חתנים קצתי מנוחם אכי מרוב כבוד שעשיתם שכי' גדול
לי: ואם בשביל עקיבא באתם הרי כמה עקיבא בשוק במורה
לא הלכתם לכקמן: וכ"ש ששכרכתם כפול שלכבוד תורה באתם: רש"י
לכו לבתיכם לשלום הרי שואל בשלומן: שיהו לשון
פורייה משום כבוד כלומר קיים זה ק"ש בזה: שיהו לשון

אפורה והוא (יחיב) [מנח] ס"ת עילות וכף כרא
 אארעא ואותוב עילות ס"ת אלמא קסבר אסור לישב
 על המטה שס"ת עליה לא הוה נפיק פוריה מכבא
 סבור לשלשולי דרך גגות אמר להו רב חסדא הכי
 גמירנא מיניה חכם (שמח) סבורו דהך פתחים סבור
 לאשנוי מפוריא לפוריא א"ל רב חסדא הכי גמירנא
 מיניה חכם כבורו כמטה ראשונה דאמר רב יהודה
 אמר רב מנין לחכם שכבודו כמטה האשונה שנא
 *וירכיבו את ארון אלהים אל העגלה חדשה וגו'
 פרום כבא ואפקוה פתח עליה ר' אבא ואמ' ראו
 היה רבינו שתשרה עליו שכינה אלא שבבל גרמא
 לו. מתיב רב נחמן בר רב חסדא ואמרו ליה רב
 חנן בר חסדא *היה היה דבר ה' אל יחוקאל וגו'
 טפח ליה אבוב כסנדליה א"ל לא אמינא לכו לא
 (וכף כרא כפה הכר לארץ והכניע עליו ס"ת שלא רנה לישב סבור
 לספר): לא הוה נפיק פורייה מכבא לא היו יכולים להוליך
 המטה דרך שער הבית שהיה המטה רחבה והפתח קצר: לאשנוי
 מפוריא לפוריא לתתו במט' אחרת קטנה שתלא דרך הפתח: א
 עגלה חדשה אותה עגלה שגרוהו פלשתיים נה ובאותו עגלה
 עניאו דוד מבית אביכדכ לעיר דוד: פרום בבא כמו פרימא ש
 הפתח והרכיבוהו: שבבל גרמא לו שאין שכינה שורה בקו
 לארץ: טפח ליה אבוב רב חסדא לרב חנן כסנדליה שמכה
 על סנדלו כאדם המונע על רגל חברו בקשאי כדי שלא ישמש
 העומדים סביב מטתו של רב הוכא א"כ הכהו בסנדלו: א

ננו'
 איתא
 כדל

ש"כ
 יחוקאל

ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קטן רעו

תטרוד עלמא במילי מאי היה שהיה כבר כי אסקו
להתם אמרו לר' אמי ולר' אסי רב הונא אתי
אמרי כי הוינן החם לא הוה לן לדלויי רישין מיניה
השתא אתינן להכי אתי ליה בתרן אמרי להו
אדונו בא ר' אמי ור' אסי נפקו ר' אילא ור'
חנינא לא נפקו אמרי היכא נינחיה (ניעייליה
למערתא דר' חייא) דרב הונא ריבץ תורה
בישראל ור' חייא ריבץ תורה בישראל מאן
מעייל ליה אמר להו רב חנא אנא מעיילנא ליה
דאוקמותיה לתלמודיה כי הואי בר תאניסר שנין
ולא הואי קריא ומשמע ליה קמיה וידענא בעובדיה

תטרוד עלמא לא תטריק נקושית: שהיה כבר [כלו' ההוא
שעתא הוה ולא יותר וי"א שהיה כבר שרתה עליו רה"ק] מתקלה
בא"י (ותקלה לא היה צנבל): להתם לקברו בא"י שהקבר בא"י
נקבר בלא קטא שכאמר העם היושב בה כשא"עון (ואין ישיבה
בארץ אלא לקבורה ועוד שאין לו לער מקילות לתקיית המתים):
רב הונא אתי סברי ר' אמי ור' אסי שקי היה בא: אמרי כי
הוינן חמן לא הוה לן לדלויי רישן שהיה גדול ממנו והוה לן
נוסה לדלויי רישן: והשתא אתי בתרן דסבורין שהוא קי ובא
ברגליו: רב הונא רבץ תורה כדאמרי התם כי קיימי רבנן
מקמי' מתיתבת' מכפלי גלימיהו ומכסי ליומא באנקא (ואמרי בא"י
קס מתיתבת דהונא בצלחה): ר' חייא רבץ תורה כדאמרינן
בב"מ אכא עבדי ליה לתור' דלא לשתכ מישראל: מאן מעייל
ליה מי ילך להכניסו לקבורה אלל ר' קייא: דלא חזי לי קריא
קרי: ומשמע לי קמי' שמשתי לפכי ר' קייא: וידענא בעובדיה שנויים

ע' רש"י
בגמ'

דיומא חד איתחפיכא ליה רצועה דתפילי ויחיב
עלטה מ' תעניתא עייליה והוה גני יהודה מימיניה
דאבוה וחוקיה משמאליה א"ל יהודה לחוקיה קום
מדוכתך דלאו אורח ארעא דקאי רב הונא (אבראי)
כי קם קם בהדיה עמודא דנורא חזייה רב הגא
איבעיר זקפיה לארונא ונפיק ואתא והאי דלא
איענש משום דזקיף ארונא דרב הונא:

טו כי נח נפשיה דרבה בר (רב) הונא ורב המנונא
סס אסקינהו להתם * כי מטו לגשרא קמו גמלי אב'
סס להו ההו' טייעא מאי האי אמרו ליה רבנן דקעבדי
ע"ג יקרא להדדי מר אמר ניעול מר ברישא ומר אמר
ניעול מר ברישא אמר אי בדינא דידי גברא בר

אכי בקי במעשיו שאלם גדול הוא: איתחפיכא ליה רצועה
דתפילי ללא הוה לבר שלריך שיהו אותיות של שדי כראות
מבחוץ בקשר רצועה של ראש וכהפך לפנים ללד הראש: גני
שוכב מת: איבעית כנעת מפני האש: זקפיה לארונא דרב
הונא ותפסו למגן כגדו: והאי דלא איענש רב קנא שלא
שרפו עמוד האש משום דזקפיה לארונא דרב הונא ולא היה
יכול לעבור האש:

כי מטו לגשרא לעבור דף של גשר קר שפסיו לא היו יכולין
לעבור זה בלד זה אלא זה בפני זה: קמו גמלי עמדו הגמלים
נושאי המטות במקומן: טייעא סומר ישמעאל: רבנן דשכ"ב:
הוא דעבדי יקרא להדדי שאין אחד רוצה לעבור בפני קבירו:
מר אמר שכני אמרו להדדי: בדינא דידי לפי דעת: גברא בר

א"כ
ע"ג
ס"א

גב
נת
גזע
הו
עיו
חה
כי
ספ
כי
הר
גב
כנ
ס"
ל'
ק'
ספ
כמ
שוו
שלא
כמ
כ"ב
תור
כפ
פט
רר

ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קטן רעה

גברא ניעול ברישא חליף גמליה דרבה בר (רב) הונא
נתור ככיה ושיני' דההוא טייע' פתח עליה ההוא ינוקא
גזע ישישים עלה מבבל ועמו ספר מלחמות קאת וקפוד
הוכפלו [לראות] בשוד ושבר הבא משנער קצף על
עולמו (וחמד) [וחמס ממנו] נפשות ושמח בהן ככלה
חדשה רוכב ערבו' שישושמח בבא אליו נפש נקיו צדיק.
כי נח נפשי' (דר' אבינא) [דרבינא] פתח עליה ההוא
ספדנא תמרו' הניעו ראש על צדיק כתמ'. נשים לילו
כימים על משים לילות כימים. א"ל רב אשי לבר קיפוק
ההוא יומא מאי אמרת אמ' ליה [אמינא] אם בארזים

גברא ארי בן ארי: נתור ככי ושיני' דההוא טייעא משום
כבודו דרב המכונא: פתח עליה ההוא ספדנא: ספר מלחמות
ס"ת. ל"א שכלקס רב המכונא ונתור ככי ושיני' דההוא טייעא:
[ל"א] גזע ישישים זה רבה בר רב הוכא דהוה גזע ישישי' בן גדולים
בן רב הוכ' דהוה ראש גולה ועדיף מכשיא דארץ ישראל: ועמו
ספר מלחמות עמו רב המכונא: קאת וקפוד הוכפלו קלות
כמו וירשו קאת וקפוד כלו' קללה צאה והוכפלו בעולם: להראות
שוד ושבר זה קלף של הקב"ה: הניעו ראש על צדיק כתמר
שלא היה לו אלא לב אחד ואין לפנים מן העלם הפכימי כלום
כמו שיש בעלם של שאר הפירות (והניעו ראש): נשים לילות
כימים לקוקן עליו יום ולילה על משה לילות כימים ללמוד
תורה: בר קיפוק ובר אבין הו' סופדכי: ההוא יומא דנק
כפשי' (דרב אשי מאי אמרת רב אשי גופיה א"ל לספדו בשעת
טעירתו דידיה גופיה מה תאמר עלי עכין אמר יומא דנק כפשיה
דרבינא מאי אמרת): בארזים בתלמידים:

נפלה שלהבת מה יעשו אוזבי קיר לויתן בחכה הועלה
מה יעשו דגני הרקק בנחל שוטף נפל חכה מה יעשו
מי גבים (קטנים) אמ' לו' בר אבין ח'ו דחכה ושלהבת
בצדיקי אמינא אלא מאי אמרת [אמינא] בכו לא בליים
ולא לאברה שהיא למנוחה ואנו לאנחה חלש דעתיה
עלייהו ואיתתפך כרעייהו וההוא יומא לא אתו
לאספודיה והיינו דא"ד אשו לא בר אבין חליץ ולא
בר קיפוק חלוץ רבא כי הוה אתי להיגלת א"ל לבר
אבין קום אימא מילתא קם ואמר באורוב השלישים
במיסזכור (כרית) ורחם תעינו מאחריך באשה מבעלה
אל תזניחנו באות ועשה עמנו אות כמו מרה. ר'

ג' גח'
אל

שלהבת מימה: אוזב עץ שפל מאד עמי הארץ: חכה רשת:
הועלה מן היס: רקק אגס: חכה ושלהבת לשון גנות: חלש
דעתיה דאניהם ספרו זה מדמו ליה לחכה ושלהבת חה לאנדה:
כרעייהו כהפך כרעם שהיו דורכי' בגב הרגל שלא היו
יכולין להספיד עוד על אדם: וההוא יומא דכך כפשיה: לא
ספרוהו אשו' דאירע להו תקלה על ידו: לא בר אבין חליץ ולא
בר קיפוק חליץ ליצמתו לפי שאין יכולין לעמוד על רגלם והתורה
אמרה וקללה בעלו מעל רגלו ולא מתקת רגלו: כי הוה אתי
דיגלת כי היה עובר מדקל (ל"א שהיה מדקל גדול ויפול לשטוף
רוב השלישים מדקל והוא כהר שלישי דכתיב ושם הכהר השלישי
מדקל): [רוב שלישים ישראל נקרא שלישי ורבא שקול כרוב
ישראל ואמר ליה קום ואמור מילתא כלו' נקם רחמים: כאות
מי מרה שאשה סוטה כדקת צהן: (האמר יתה פאיש)
מזניחכו
כאות חיי
מרה

ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קטן בעט

חנן חתניה דבי נשיאה הוה ולא הוה ליה בני בעא
 רחמי והוה ליה ההוא יומא (מבעי לממהלודה)
 [ההוה לי] נח נפשיה פתח עליה ההוא ספדנא
 שמחיה לחונה נהפכה ששון ויגון הודבקו בעת
 שמחתו נאנה בעת חנינהו אבד חנינו אסיקו
 ליה חנין על שמו כי נח נפשיה דר' (פרת) [יוחנן]
 פתח (פומיה) עליה ר' יצחק בן אלעזר היום
 קשה לישראל כיום כא השמש בצהרים דכתיב
 *והבאתי השמש בצהרים וא"ר יוחנן זה יומו עמוס
 של ואשיה כי נח נפשיה דר' יוחנן יתיב ר' אמי
 עלויה שבע ותלתין א"ר אבא בריה דר' הוא
 בר אבא ר' אמי דעבד לגרמיה עבד הכי דא"ר
 חניא בר אבא א"ר יוחנן אפי' רבו שלמדו חכמה
 אינו יושב עליו אלא יום אחד כי נח נפשיה דר'
 זירא פתח עליה ההוא ספדנא ארץ שנער הרה
 וילדה ארץ צבי גדלה שעשועיה אוי נא לה
 אמרה רקת כי אבדה כלי חמדתה. כי נח נפשיה
 דר' אבהו אחיתו עמודי דקסרי דמעו. דר' יוסי
 בעת חנינתו דולד: אבד חנינו אבדו המקננו: והבאתי השמש
 בצהרים אסקיע השמש בצהרים: יומו של יאשיה שכהרג יאשיה
 קרי יומו שמש: לגרמיה לדעתו]: ר' זירא כולד כנצל וגלל בא"י
 והייכו דקאמר ארץ שנער הרה וילדה [ארץ צבי גדלה שעשועיה]
 ולהכי קרו ליה כב זירא ור' זירא: אוי נא לה אמרה רקת כי
 אבדה כלי חמדתה יכולה רקת לומר כן רקת זו עבדים: אחיתו

עמוס

חנילס
פ"ק
וע"ש
רש"א

ס"א ש"ל יוחנן ויחנן

שפעו מרובי דצפורי דמא. דר' יעקב (בר אחא)
איתחמיאו ככבי ביממא. דר' אמי אתעקרו (כל
ארזיא. דר' שמואל בר יצחק אתעקרו) כל
אילניא. דר' חייא נחיתו כיפי דנורא מן רקיע.
דר' מנחם בר' סימאי אשתעו כל צלמניא והוו
למחצליא. דר' תנחום בריה דר' חייא (איש
כפר עכו) אתעקרו כל אנדרטיא. דר' (יצחק בר)
אלישיב אחתרו שבעין מהתירתא (בטבריא)
[בנהרדעא]. דרב המנונ' נחיתו כיפי דברדא מן
שמיא. דרב ורב יוסף נשוק כיפי דפרת אהרדי.
דאביי ורבא נשוק כיפי דרגלת אהרדי כי נח
נפשיה דרב משרשיא טעון דיקלי שיצי:

בגמ'
למחצליא

טו ת"ר ואלו קרעין שאין מאחין. הקורע על אביו
ועל אמו ועל רבו שלמדו תורה ועל נשיא ועל

כו

הורידו דמעות: איתחמיאו כראו הככנים שנשתנה העולם
בשזיל רוב לער: כיפי דנורא אנכיס של אור: אשתעיאו כל
צלמניא כחלק' וכמעכת לורת הפרלוק של ללמים ולורת המטבעות
מפכי לורת הקסיד שחלקה דר' מנחם לא כסתכל אפי' בלורת
מטבע מעולם כדאמרינן בע"ס: והוו למחצליא כמו שהוקלקו
במעגל ובמקללים כלי עגול שבו טקין טיט הכותל: אנדרטי לורה
[שעושין על שם] המלך שמת: אחתרו ע' בתים דגכנז' ובזכותיה
לא הוו אמו גכנים: [כיפי דברדא אנכיס]: כיפי דפרת
אהרדי קומות שהגשר בכיות עליהן ארקא"ש בלע"ז: נשקו קרנו
זה לזה [וכשתברו] מפכי שנוי שנא לעולם: שיצי קוליס:
שאין מתאחין לעולם:

ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קטן רפ

אב כ"ד ועל שמועות רעות ועל ברכת השם ועל
 ס"ת שנשרף [ועל ערי יהודה] וכו' אביו ואמו
 ורבו שלמדו תורה מנין דכתיב *ואלישע ראה מ"כ נ
 והוא מצעק אבי אבי רכב ישראל ופרשיו אבי
 אבי זה אביו ואמו רכב ישראל ופרשיו זה רבו
 שלמדו (חכמה) [תורה] מאי משמע כדמתרגם
 רב יוסף רבי רבי רטב להון לישראל בצלותיה
 מרתיכין ופרשין. ולא מאחין מנא לן דכתיב *ויחזק סס
 בכגדיו ויקרעם לשנים קרעים ממשמע שנאמר
 לשנים איני יודע שהם קרעים אלא מלמד שקרועין ע' גי'
 ועומדין לשנים לעולם. א"ל ריש לקיש לר' יוחנן גמ'
 אליהו חי הוא א"ל כיון דכתיב *ולא ראהו עוד לגבי סס
 דיריה כמת דמי ועל נשיא ואב כ"ד ושמועות רעות
 מנ"ל דכתיב *ויחזק דוד בכגדיו ויקרעם וגם כל ס"ג א
 האנשים אשר אתו ויספדו ויבכו ויצומו עד הערב על
 שאול ועל יהונתן בנו ועל עם ה' ועל בית ישראל.
 שאול זה נשיא יהונתן זה אב כ"ד על עם ה' ועל בית
 ישראל אלו שמועות רעות. א"ל (רבא) [רב] בר שבא

שמועות רעות שמע על רוב הלצור שנהרגו: על ברכת השם יונ
 שמע רשע שברך את השם: אבי שהיה שקול לו כאביו וכאמו: מאחרי
 ויחזק בכגדיו ויקרעם נאלישע כתיב. ה"ג ממשמע שכל' ויקרעם רש"י עד
 לשנים איני יודע שהם קרעים אלא מלמד שהיו קרועים לעולם: סוף
 וה"ג בסנהדרין בפ' ד' מיתות: אליהו חי הוא ולמה קרע עליו: איכס
 שאול זה נשיא יהונתן זה אב כ"ד דקכס היה: כוואליס
 בגמ'

קטן
 אחא
 כל
 כל
 קיע
 ותו
 איש
 ק בר
 בריא
 א מ
 הדדי
 כי נח
 אביו
 א ועל
 העולם
 או כל
 טבעו
 כלות
 הוילקו
 שי לורה
 נכותיה
 דפרת
 קו קרנו
 ס:

לרב כהנא ואימא עד דאיכא כולהו א"ל על על
 ירמיה לו הפסיק הענין. ס"ת שנשרף מנא לן דכתיב *ויהי כקרא
 יהודי שלש דלתות וארבעה יקרעה בתער הסופר
 והשלך אל האש וגו' מאי ג' דלתות וארבעה דאמרי
 ליה ליהויקים כתב ירמיהו ספר קינות אמר להו מאי
 כתיב ביה *איכה ישבה בדד אמר להו אנא מלכא
 א"ל בכה תבכה בלילה אמר אנא מלכא גלתה
 יהודה מעוני אמר להו אנא מלכא. דרכי ציון
 אכילות אמר אנא מלכא היו צריה לראש אמר להו
 מי אמרה. אמר כי ה' הוגה על רוב פשעיה מיד
 קדר כל האזכרות שבה ושרפן באש והיינו דכתיב
 *ולא פחדו ולא קרעו מכלל דבעו למקרע. א"ל רב
 פפא לאבוי אימא משמועות רעות אמר ליה שמועות
 רעות בההיא שעתא מי הואי. עוד הזכירו בכרייתא
 דעל שמועות רעות קורעין ולא מאחין ואמרינן עלה
 בגמרא ואשמועות רעות מי קורעין והאמרי ליה
 לשמואל קטיל שבור מלכא תריסר אלפי מיהודאי
 במגות דקסרי ולא קרע א"ל לא אמרו אלא ברוב
 על על הפסיק הענין דעל כל חסד ואחד קורעין: ס"ת שנשרף
 קורעין עליו מפני אזכרות שבו: שלש דלתות מ"ה קרי דלתות
 שכל פסוק ופסוק של ספר קינות פרשה לעלמה (והשלך אל
 האש שרף וזרק לתוך האור): אנא מלכא ואעפ"כ חסד
 מלכא: היו צריה לראש שהאומות ראש ולא חמה: מגות
 קסרי כך שמה: ולא אמרו לקרע אשמועות רעות: אלא ברוב

איכה

ירמיה לו

בגו' אימא כחזינת

וארו מגלחין פרק שלישי מועד קטן רפא

צבור וכמעשה שהיה ומו קטיל שבור מלכא יהודאי
הא"ל שבור מלכא לשמואל תיתי לי דלא קטילית
יהודאי מעולם התם אינהו גרמו לנפשייהו דא"ר
אמי לקל יתרי דמגות דקסרי פקע שורא דלודקיא.

ר' אבא ורב הונא בר חייה הוו יתבי קס ר' אבא
לאפנויי שקלה לטוטפתא אנחה אבי סדיא אתא
בת נעמייתא בעי למיבלעא (שדא רב הונא ידיה
ואצלינהוא"ל אי בלעא) [אמ'] השתא איחייבנא שנים
קריעות א"ל רב הונא מנא לן בדידי הוה עובדא
ואתאי לקמיה דרב מתנא ולא הוה בידיה ואתאי
לקמיה דרב יהודה ואמר לי הכי אמר שמואל לא
אמרו אלא בזרוע וכמעשה שהיה [ערי יהודה מנלן

דכתיב* ויבואו אנשים משכם וגו' וקרועי בגדים] *רב ^{סס מא}
המנונא איקלע (לדארי מתא) [לדרומתא] שמע קל כז
שיפורא דשכבא חזא הנך אינשי דקא עבדי עכידתא ע"ב

ציבור כל ישראל: כמעשה שהי' דשאלו ויחונתן: גרמי לנפשייהו
דמר די צי' והא דקאמי' לא קטלי יהודי ר"ל צקס: לקל יתרי לקול
ככורות וכבלים של מגזת קסרי שהיו רוקדים ומשוררים ומזמרים
ומורדי' במלכו': פקע שורא כנקע קומו' לודקיא: בת נעמייתא צת
היענה: השתא אי שקיל להו כעמית' איבעי לי' למיקרע על הגויל
ועל הכתב דהוי כנשרף: לא אמרו אלא בזרוע כשאלס מאנדו
בידים ל"א לא אמרו אלא בזרוע ש"ש להם זרוע ויכולת להליל כי
מעשה שהיה של אותם השרים העומדים על יהויקים שהיה בידם
למחות ולא מיסו ואותם קיינים קריעה דכתיב ולא קרעו מכלל

אמ' להו להו הנך אינשי בשמתא לאו שכבא איכא
במתא אמרו ליה חברותא איכא במתא אמ' להו
אי הכי שרי לכו:

יו אמר רב יהודה אמר רב כל *המקשר על מתו

שס יותר מדאי על מת אחר הוא בוכה. ^{היה} היה

כ"א אתתא דהואי בשבבותיה דרב הונא הוה לה ד' בנים

המתקשה שביב חד מינייהו הוות בכיא עליה ביתירות שלח

לה רב הונא לא תעבדי הכי לא אשגהה ביה שלח

לה אי צייתא מוטב ואי לא תימוש ההיא איתתא

זוורתין לאידך [מת] ומתו בולתו והו' קא בכיא שלחלה

ירמיה ככ תימוש זוורתא לנפשה ומתה. *אל תבכו למת ואל

תנודו לו. אל תבכו למת יותר מדאי ואל תנודו לו

יותר מכשיעור תא כיצד ג' [ימים] לבכו ד' להספד

ל' לגיהוץ ולתספורת מכאן ואילך אמ' הקב"ה אין

אתם מרחמים עליו יותר ממני. *בכו בכה להולך

אמר (הקב"ה) [רב יהודה] להולך בלא בנים ר'

דאית להו למקרע: חברותא איכא קבורות הן שאלו קוצרין

מתים שלהן לזדן ואלו קוצרין מתים שלהן לזדן:

מקשר לשון וקשרו מספד: על מת אחר הוא בוכה שכל

הכמשך על לער יותר מדאי הלער כמשך אקריו:

ביתירות יותר מדאי: תימוש תתקן: זוורתא תכריכין לדה

למת: מתו בולתו ואכתי בכי צייתת': אין אתם צריכים

לרחם עליו יותר ממני שמעשה ידי הוא והרגתיו בפשעו:

בכו בכה להולך סיפא דקרא כי לא ישוב עוד כלו' בכו

ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קטן רפב

יהושע בן לוי לא אויל לבי אכלה אלא למאן דאויל
בלא בני דכתיב בכו בכה להולך כי לא ישוב עוד
וראה את ארץ מולדתו. רב הונא אמר זה שעבר
עבירה ושנה בה. רב הונא לטעמיה דאמ' רב הונא
כיון שעבר אדם עבירה ושנה בה הותרה לו הותרה
לו ס"ד אלא נעשית לו כהיתר:

א"ר אמי למה נסמכה מיתת מרים לפרה אדומה יח
לומר לך מה פרה אדומה מכפרת אף מיתתן כח
של צדיקים מכפרת א"ר אלעזר למה נסמכה
מיתת אהרן לבגדי כהונה לומר לך מה בגדי כהונה
מכפרים אף מיתתן של צדיקים מכפרת:

תנו רבנן מת פתאום זו היא מיתה הטובה חלה יום יש
אחד ומת זו מיתה רחופה: ר' חנינא בן שם
גמליאל אומר זו היא מיתה מגפה שנא' *בן אדם יחוקאל
הנני לוקח ממך את מחמד עיניך במגפה וכתיב *ואדבר
אל העם בבקר ותמת אשתי בערב. ב' ימים ומת זו

גם לרשע קי שלא ישוב עוד וכמלא כטרד מן העולם: נעשית
לו כהיתר ואינו קוזר עליה בתשונה:

מיתת הצדיקים מכפרת על אותו הדור: מיתת אהרן
לבגדי כהונה שאל' ויפשט משה את אהרן את בגדיו
וגו' (ואהרן יאסף אל עמיו ומת שם) [וימת אהרן שם
בראש ההר]: בגדי אהרן מכפרים קטן המשפט על עוות
הדין וכו' פעמון על לה"ר זיומא:

מת פתאום שלא קלה: זו היא מיתה הטובה דאמרי' ולמות

הוא מיתה דהויה. ג' גערה. ד' נויפה. ה' מיתת כל
 האדם א"ר חנין מאי קרא *ויאמר ה' אל משה הן דברי לא
 קרבו ימך למות קרבו תרו ימך תרו הן חרא
 שכן בלשון יוני קורין לאחת הונא. מת בחמשים
 [שנה] זו היא מיתת כרת בחמשים ושתיים [שנה]
 זו היא מיתתו של שמואל הרמתי בששים זו היא
 מיתת (כל אדם) [כידו שמים]: אמר מר זוטרא
 מאי קרא *חבא בכלח אלי קבר בעלות גדיש בעתו
 בכלח בגימטריא ששים. לשבעים שיבה.
 לשמונים גבורה דכתיב *ימי שנותינו בהם שבעים
 שנה ואם בגבורות שמונים: אמר רבא [רכה]
 מחמשים ועד ששים זו היא מיתת כרת והאי דלא
 קא חשיב לה משום כבודו דשמואל הרמתי. רב
 יוסף כי הוה בר שיתין עבד להו יומא טבא לרבנן
 אמר נפקא לי מכרת. א"ל אביי נהי דנפיק מר
 מכרת דשני מכרת דיומי מי נפיק מר א"ל נקוט
 מיהא פלגא בידך. רב הונא נח נפשיה פתאום
 חולאות והס מיני מיתה בגימ': זו היא מיתת כל אדם
 וכדרכו מת זו המיתה הטובה: מת נקמטים שנה זו
 היא מיתת כרת גרסי': בחמשים ושתיים זו מיתתו של
 שמואל דכתיב וישב שם עד עולם עד עולמו של יובל קמטים
 שנה: והאי דלא חשיב לה לעיל להאי צהדי (איגד) דכרת
 משום כבודו דשמואל אמת זן כ"ג: מכרת דיומי (כגון הכך
 דלעיל מת יום וכו' דקיפה דקויה גערה) [שמא ימות מיתה
 קטופה]: נקוט מיהא פלגא דמכרת דשני כפקא:

ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קטן דפג

הו קא דאגי רבנן עליה תנא להו זוגא דמן הדיוב
לא שנו אלא שלא הגיע לגבורות אבל הגיע
לגבורות זו היא מיתת נשיקה:

אמר רבא חיי בני ומזוני לאו בזכותא תליא כ
מלתא אלא כמזלא תליא מלתא דהא רבה ^ס

ורב הסדא תרזייהו רבנן צדיקי הו מר מצלו ואתי
מטרא ומר מצלו ואתי מטרא. רב הסדא היה תשעין
ותרתיין [שניין] רבה היה ארבעין. כי רב הסדא
שיתין הלולי. כי רבה שיתין תכלי. כי רב הסדא
נהמא דסמידא לכלבי ולא מתבעי כי רבה נהמא
דשערי לאינשי ולא משתכח. ואמר רבא הני תלת
מילי בעאי מן קמי שמיא תרתי יהבו לי וחדא לא
יהבו לי חכמתיה דרב הונא ועותריה דרב הסדא
יהבו לי וענותנותיה דרבה בר רב הונא לא יהבו לי:

רב סעורס אהוה (דרבה) [דרבא] הוה יתיב קמיה כא
(דרבה) [דרבא] חזייה דהוה קא מגמנס ^ס
א"ל לימא ליה מר דלא ליצערן א"ל ומר לאו

זוגא שני ת"ק שזאו גזס: גבורות כתגברו קייו:
חיי אפוכת ימיס ורוב זכיס ורוב מזוכיס לו לאדם:
שיתין הלולי ס' קופות ראה: (נהמא דשערי ולא משתכח
לגברי): חכמתיה דרב הונא דאמרי לעיל שרפן תורה דישראל:
יחוב קמיה (דרבה) [דרבא] לפני מטמו שהוה מולה: חזייה
רב סעורס (לרבה) [לרבא]: דקא מגמנס גוסס ולשון
מעליא נקט: א"ל (רבה) [רבא] לרב סעורס אהוה:
לימא ליה מר למלאך המות: דלא ליצערן יותר מדאי: ומר לאו

שושביניה הוא א"ל כיון דאיתרע מזלא לא משנה
 בי א"ל ליתחוי לי מר איתחוי ליה א"ל הוה למר
 צערא א"ל כריבדא דכוסילתא (רבה) [רבא] הוה
 יתיב קמיה דרב נחמן וחזא דקא מנמנס א"ל לימא
 ליה מר דלא לצערן א"ל מר לאו אדם חשוב הוא א"ל
 מאן חשיב ומאן ספין ומאן רקיע א"ל ליתחוי לי מר
 (בחלמא) איתחוי ליה א"ל הוה למר צערא א"ל לכמישחל
 בינתא מחלכא ואי אמר לי קב"ה זיל בההוא עלמא
 כד הוית (ואיתית אמינא ליה) לא בעינא דנפישא
 בעיתותא (דמלאך המות) ר' אלעזר הוה קא אכיל
 תרומה איתחוי ליה א"ל לאו תרומה קא אכילנא

שושביניה הוא והלא אתה מכירו אמור לו אתה. מה"מ רגיל
 היה לנא זיכיה: א"ל כיון דאיתרע מזלא דגוסס הוא לא
 משגך זיה א"ל רב סעירס אנא חסייסי' דלא לילערן ומטו מיקך
 לאקר מיתתך אקוי לי כפסך ואלע היכי עביד. כי מית איתקוי:
 כריבדא דכוסילתא כהקזת דס צמעט לער כאלס שמקז דס:
 [מר לאו אדם חשוב לימא ליה מר]: מאן חשיב מי הוא קשוב
 צעיכו: ומאן ספין מי הוא אלס ראוי דלסתפי מיכ' וקייס
 לדבורי: ומאן רקיע מי מחיקן אללו לשון רקועי פקיס. ל"א
 אמרי מי גזוה צעיכו: כמשחל ביניתא מחלכא כמושך שער
 שכל צקלנ דליכא לערא כלל: משום דנפישא בעהות' דידיה
 אי אמר לי זיל הוי צעלמא כדמעיקרא לא צעיכא משום צעתותא
 דמה"מ שלא ימיתכי פעם אקרת אע"פ שלא ליערכי: לאו
 תרומה קאכילנא ואי קטלת לי מטמית דכתיב את משמרת

דמה"מ שלא ימיתכי פעם אקרת אע"פ שלא ליערכי: לאו תרומה קאכילנא ואי קטלת לי מטמית דכתיב את משמרת

ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קטן רפד

ולאו קדש איקרי (נזר מיניה) חליפא ליה שעתא רב
ששת איתחזי ליה בשוקא א"ל בשוק כבהמה אתא
לגו ביתיה ויכיל ליה רב (אסי) [אש'] איתחזי ליה
בשוקא א"ל איתרח ליתלתין יומין ואהדר ריה לתלמודאי
דאמריתו אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו ביום
תלתין אתא אמי מאי כולי האי א"ל דקא דחקת רגליה
דבר נתן ואין מלכות נוגעת בהברחה אפי' כמלא
נימא רב הסדא לא הוה קא יכיל ליה דלא הוה קא
שתק פומה מגי סיה סליק יתיב אארזא דבי רב פקע
ארזא דבי רב אשתיק ויכיל ליה ר' חייא לא קא
מצי למקרבא ליה יומא חד דמי נפשיה בעניא אתא
טרף אכבא א"ל אפיקו ליה ריפתא לעניא אפיקו

תרומתי שלריך לשורה צטהרה: ולא קדש איקרי דקשיני כולי
האי: חדפא שעתא ולא מת צאותו פרק: איתרח המתן לי:
דאמריתו נשמים: אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו
נגירסא. במסכת פסקים צפ' ואלו עוברין: מאי כולי האי
שאתה רודפני כ"כ בתוך הזמן היה לך להמתין עד ל' כולם:
דקא דחקת רגליה דבר נתן הוכא בר כתן מטא זימניה להיות
נשא וקא דקת רגליה והכי אמרינן צפ' אד"מ צסכהדרין
מימות ר' ועד רב אשי לא מליכו תורה וגדולה במקום אד
והיכן צה והא הוה הוכא בר כתן מיכף כייף ליה לרב אשי: לא
הוה יכיל ליה מה"מ: יתיב אארזא עמוד של ארו סמוך
למדרשו של רב: אישתיק רב [קסדא] מגרסי' מקול הארו
שפקע: טרף לשון צילי טרופות:

שעתא רב ששת איתחזי ליה בשוקא א"ל בשוק כבהמה אתא לגו ביתיה ויכיל ליה רב (אסי) [אש'] איתחזי ליה בשוקא א"ל איתרח ליתלתין יומין ואהדר ריה לתלמודאי דאמריתו אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו ביום תלתין אתא אמי מאי כולי האי א"ל דקא דחקת רגליה דבר נתן ואין מלכות נוגעת בהברחה אפי' כמלא נימא רב הסדא לא הוה קא יכיל ליה דלא הוה קא שתק פומה מגי סיה סליק יתיב אארזא דבי רב פקע ארזא דבי רב אשתיק ויכיל ליה ר' חייא לא קא מצי למקרבא ליה יומא חד דמי נפשיה בעניא אתא טרף אכבא א"ל אפיקו ליה ריפתא לעניא אפיקו

טן
משנת
למר
הוה
לימא
א"ל
לי
מר
ישחל
עלמא
נפשיה
אכיל
כילנא
מ רגיל
הוה לא
טו מיך
איתחזי:
ק"ו דס:
א קאונ
וקייס
ל"א
שך שער
דידיה
נעמותא
לאו
משמת
אמי

ליה א"ל קא מרחם מר אעני אההוא גברא אמאי
לא קא מרחם מר גלי ליה ואחוי ליה שוטא הנורא
אמצי ליה נפשיה:

כב משנה נשים במועד מענות ולא מטפחות: גמ'
מאי אמרי אמר (רבא) [רב] ווי לאזלא ווי
ע"נ לחבילא אמ' רבא נשי דשכנציב אמרי הכי ווי לאזלא
ווי לחבילא (ו) אמר (רבא) [רב] נשי דשכנציב

עיינ אמרי גוד גרמא מכבא ונמטי מיא לאנטיכי. ואמר
כערוד רבא נשי דשכנציב אמרי שיוול אצטלא דמלתא
ערוד גוד לבר חרי דשלימא זוודיה ואמ' רבא נשי דשכנציב
כ' פרושי' אמרי עטוף וכסו טורי דבר רברבי ובר רמי הוה
נמו' ואמ' רבא נשי דשכנציב אמרי אחנא תגרי *דאזבוני

קא מרחם מר אעני דכסנור היית שאכי עמי כודד ללכס ושולח
לי: אההוא גברא כלו' עלי מדוע לא תרחס ותן לי כסדך ולא
תטריקני לבא כמה פעמים דמתפקדנא למייתי ליה למר בהאי
עלמא: אחוי ליה מה"מ שוטא דנורא וגלי לי דהוא מה"מ
והמליא ליה ר' קייא את עלמו:

מאי אמרי נשים כשהם מענות: ווי לה לאזל' אוי לה להליכי
כזו שאינה קוזרת ואוי למשו' כזה שנושאי' את המט' (והר"ן
פ"י אוי להולך למושככים עליו): גוד גרמא מכבא כפלו
הלקיים: ונמטי מיא לאנטיכי כלו' הדרי מיא למפרע כלפי
מעלה: שיוול גולל בלשון נשי דשכנציב: אצטלא דמלתא תכריכי
משי יקרים. למאן אמרו הכי לבר חרי דשלימא זוודיה לבן
קורין שירד מכסיו אומרי' הספד זה כדי שירקמו עליו לעשו' לו
ארון ותכריכין: אחנא תגרי אקיכו הסוקרים: דאזבוני

ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קטן רפה

מיבדקי ואמ' רבא נשי דשכנציב אמרי רהיט ונפיל
ואמעברי זיפותא זיף ואמ' רבא נשי דשכנציב אמרי
מותא כמותא ומרעא חיכוליא :

הניא היה ר"מ אומר *טוב ללכת אל בית אבל כג
מלכת אל בית משתה וגו' מאי והחי יתן סס

אל לבו דברים של מיתה דיספד יספדוניה דיקבר קסלת ז
וקברוניה דיטען ישענוניה (דילוח ילווניה) דידל

ידלוניה. וא"ד דילא ידל ידלוניה דכתיב *כי טוב אמ' חשלי כה
לך עלה הנה מהשפילך לפני נדיב אשר ראו עיניך : י"ל דלסא
לישנא

מיבדקי באקריתס כראה עשרס כגון זה שאין לו עכשיו במה ליקבר דלאלעכין
ועל מת עכי אומר' אותו כדי שירקמוהו עליו: רהיט ונפיל וכו' הספד

תגר וטרקן היה כל ימיו ועכשיו כפל ריקן בלא ממון: אמעבהי כאמר
זיפותא זיף עכשיו כשמבקש לעבור מן העולם לריך ללות ממון רש"א

לתכריכין: (ל"א רהיט וכפל בדוירי בדאגה ויגון: מותא כמותא
מיתתו של זה כמיתת אקרי' היה שהכל מתים: ומרעא חיכוליא

אבל קבול גדול קולי גדול היה לו ויסורי' קשין יותר משאר בני אדם
קיצולי' רבים כקשז אליו קולי זה שנקלה קולי גדול משאר מתים:

דברים של מיתה וקא מפרש תלמודא מאי כינהו דברים של
מיתה: דיספד יספדוניה שלא יאמר זה לי להספיד על

מת שאינו קרובו אלא יקשז בלז שאס יספוד יספדוהו: דיטען
אמריס לקבורה: דידל המריס קול בהספד: א"ד די לא ידל

ידלוניה מי שלא מריס עלמו בגסות אבל הוא מטפל למתים מרימין
לו מן השמים: שנא' כי טוב אמה לך עלה הנה טוב שתעלה

ברשות ולא בגאווה שלא ברשות ושפילוך וירקיקוך מאכלס:

כד ה"ר כשמתו בניו של ר' ישמעאל נכנסו ד'
זקנים לנחמו ר' טרפון ור' יוסי הגלילי ור'

אלעזר בן עזריה ור' עקיבא אמר להם ר' טרפון
דעו שחכם גדול הוא ובקי בהגדות הוא ואל יכנס
אחד מכם לתוך דברי חבירו א"ר עקיבא ואני
אחרון פתח ר' ישמעאל ואמר רבו עונותיו תכפותו
אבליו הטריח רבותיו פעם ראשונה ושניה נענה

י"ק י"ר טרפון ואמר *ואחיכם כל בית ישראל יבכו
את השרפה אשר שרף ה' והלא דברים ק"ו ומה נדב

ואביהוא שלא עשו אלא מצוה אחת דכתיב *ויקריבו
בני אהרן את הדם אליו כך בניו של *רבי עאכ"ו
נענה ר' יוסי הגלילי ואמר *וספרו לו כל ישראל

וקברו אותו וגו' והלא דברים ק"ו ומה אביה בן
ירבעם שלא עשה אלא דבר אחד טוב דכתיב ביה
מ"א יד *יען נמצא בו דבר טוב כך בניו של רבי עאכ"ו

מאי דבר טוב ר' (איבא) [זירא] ור' חנינא בר
[הטריח רבותיו שזאין לכסאו:] ראשונה ושניה ב' בכיס מתו

לו בנ' פעמי' : לא עשו אלא מצוה אחת ביום שמתו.

ועל שם אותה מצוה שעשו בו ביום שהוא היה יוס' א' למלא את
ידם כאמר ואחיכם כל בית ישראל יבכו בכיו של רבי שלמדו ולימדו

תורה וקיימו מצות עאכ"ו שאנו ראויים לספדס : מה אביה בנו
של ירבעם : שלא עשה אלא מצוה אחת וע"ס אותה מצוה

שעשה משנאו הכתוב ואומר וספרו לו כל ישראל יען כי כמלא בו
דבר טוב אביה בן ירבעם בעל משמרתו וגדולתו אומנות המלך :

שס

שס ט

בגו'

איתא

בכולם ד'

ישמואל

מ"א יד

שס

פפ
שב
של
עז
ה
צד
ש
נע
ביו
יוב
וע
המ
יו
בית
הק
לע
על
מצ
ה
הא
ש
קיי
דל
ויה

ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קטן רפו

פפא חד אמר שבטל משמרתו ועלה לרגל וח"א
שבטל פרדסאורת שהושיב אביו על הדרכים
שלא יעלו ישראל לרגל. נענה ר' אלעזר בן
עזריה ואמר * בשלום תמות ובמשרפות אבותיך ירמיה לר
[המלכים] הראשונים וגו' והלא דברים ק"ו ומה
צדקיהו מלך יהודה שלא עשה אלא מצוה אחת
שהעלה ירמיה מן הטיט כך בניו של רבי עאכ"ו.
נענה ר"ע ואמר * ביום ההוא יגדל המספר זכריה יב
בירושלים כמספר הדדרימון בבקעת מגדו ואמ' רב
יוסף אלמלא תרגומא דהאי קרא לא הוה ידענא
ועלה לרגל ולא הקפיד על מה שהקפיד אביו דכתיב עתה תשוב
הממלכה לבית דוד אס ילכו ישראל לרגל ויראו מלכות בית דוד
יושבין בעזרה ואכי לא אשז בעזרה שאין ישיבה בעזרה אלא למלכו'
בית דוד לבד: פרדסאות אורבי' כדי שישיבו לעולי' ואזיה לא
הקפיד בכך וכשהגיע משמרתו לשמור הדרך ביטלה והיו יכולין
לעלות כל הרולים לעלות: ובמשרפות אבותיך שורפין
על המלכים לאקר מיתתן כל כלי תשמישן: שלא עשה אלא
מצוה אחת סמוך למיתתו ע"ש אותה מצוה שהעלה ירמיה מן
הטיט זכה למשרפות אבותיו ולמות בשלום וספרו עליו הוי אדון
האי מצוה דקא קשיב לא קאמר אלא אותן מצות סמוך למיתה
שצטביל אותם מצות זכו להספד לדקיה וכדז ואזיהו הרבה מצות
קיימו בישראל. ואקאב כמי קיים מצות דהא אשכחן ציה מצוה
דלא קשיב לה דכתיב וישם שק על צארו וילוס וישכב בשק
ויהלך אט וכתיב הראית כי נכנע אקאב: לא הוה ידענא

מאי קאמר בעידנא ההיא יסגי מספדא בירושלים
 כמספדא דאחאב בר עמרי דקטיל יתיה הדר ימון בר
 טברימון וכמספדא יאשיה בר אמון דקטל יתיה
 פרעה חגירא בבקעת מגדו והלא דברים ק"ו ומה
 אחאב מלך ישראל שלא עשה אלא דבר אחד
 מ"א כנ"ט * והמלך היה מעמד במרכבה נכח
 ארם וימת בערב כך בנוו של רבי עאב"ו א"ל
 ידו"ל לר"בא לרבה בר מרי כתיב ביה בצדקיהו * בשלום
 ש"ס לט תמורת וכתוב * ואת עיני צדקיהו עור א"ל הכי
 א"ר יוחנן שמרת נבוכד נאצר בימיו וא"ל רבא
 מ"א כנ"ט לרבה בר מרי כתיב ביה ביאשיה * הנני אוסיף
 על אבותיך ונאספת אל קברותיך בשלום וכתוב
 ד"ה נ"ס * ויורו היורים למלך יאשיהו ואמר רב יהודה
 [אמר רב] שעשאוהו ככברה א"ל הכי א"ר יוחנן
 שלא חרב בית המקדש בימיו. א"ר חנינא קשה
 כט יציאת נשמה מן הגוף * כציפורי בפיו הוושט ר'
 נרכו"ס א"ר יוחנן אמ' כפיטורי בפיו וושט א"ר לוי בר חיתא
 ש"ס פ"ט הנפטר מן המת לא יאמר לו לך לשלום אלא לך
 בשלום הנפטר מן החי לא יאמ' לו לך בשלום אלא
 לך לשלום. הנפטר מן המת לא יאמ' לו לך לשלום

מה הוא דמשמע מספדא דדדרימון דנקעת מגדו קדא מלתא הוא:
 והמלך הי' מעמד במרכבה נכח ארם אעפ"כ הי' מקזיק עלמין
 במלקמה כדי שלא ינוסו ישראל ולא יתרגו: כצפורי בפיו הוושט
 כקבל שיש בו קשר ויולא בקושי עין המוכן: פיטורי שקושרין שמי

ואלו מגלהין פרק שלישי מועד קטן רפז

אלא לך בשלום שנא *ואתה חבא אל אבותיך ^{לאש' טו}
בשלום. הנפטר מן החי לא יאמר לו לך בשלום
אלא לך לשלום שהרי יחרו שאמ' למשה *לך לשלום ^{שמות ד}
הלך והצליח דוד אמ' לאבשלום *לך בשלום הלך ^{ט"ז טו}
ונתלה: וא"ר לוי כל היוצא מבית הכנסת לבית
המדרש ומבית המדרש לבית הכנסת זוכה ומקבל
פני שכינה שנא *ילכו מחיל אל חיל יראה אל ^{תליס פד}
אלהים בציון א"ר חייה בר אשי אמר רב ת"ח אין ^{עיינ סוף}
להם מנוחה אפילו לעולם הבא שנא ילכו מחיל ^{ברכות}
אל חיל יראה אל אלהים בציון: ^{דש"ז}

חגיגת פרק ראשון הכל חייבין

[מתני' הכל חייבין בראי' כו': גמ' הכל לאחויי מאי ב
לאחויי סומא באחת מעיניו] ודלא כי האי
חנא דתניא יוחנן בן דהבאי אומר משום ר"י סומא
באחד מעיניו פטור מן הראייה שנא *יראה יראה ^{שמות כג}
ספיכות צידד: אין להם מנוחה לשבץ קאמר והולכין מג"ע
לרקיע ומרקיע לג"ע לטייל ולשמח שכא' ילכו מקיל אל קיל וגו':
יראה יראה יראה כתיב וקריקי יראה יראה כל זכורך אל פני האדון
דמשמע שהאדם רואה את השכינה יראה כל זכורך אל
פני האדון משמע שהאדון צא לראותך הקיש הכתוב ראייתך